

BLACKOUT

**ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ
ΣΑΜΠΟΤΑΖ**

ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ: ΑΝΟΙΞΗ 2023, ΓΑΛΛΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ: ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Μετάφραση και έκδοση στα Ελληνικά:

ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ Η ΦΛΟΓΑ

Αναρχομηδενιστικό εγχείρημα για την διάχυση
της εξεγερσιακής δράσης

blessed-is-the-flame.espivblogs.net
blessedistheflame@riseup.net

Περιεχόμενα

2

Πρόλογος
Μάρτιος 2023

6

Πρέπει να καταστρέψουμε τις κεραιές 5G;
vert-resistance.org, Μάιος 2020

9

Μερικές σκέψεις σχετικά με τις επιθέσεις στις κεραιές αναμετάδοσης
Δημοσιεύθηκε στο *Attaque* τον Ιούλιο του 2020

14

Επιτίθοντας στο υπάρχον
Avis de Tempête, Αύγουστος 2020

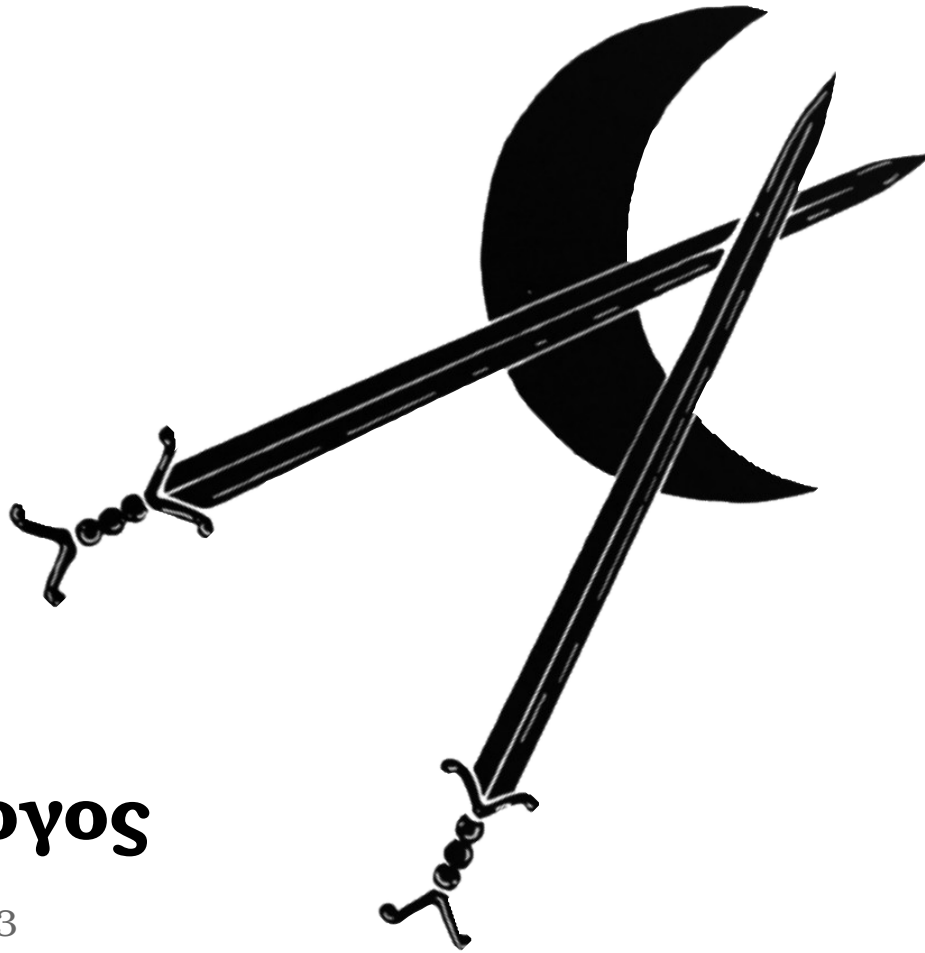
20

Ηθική και στρατηγική,
Ενάστια στην προγραμματική οικολογία
Des singes, pas des savants, Σεπτέμβριος 2020

30

Πέρα από την αμεσότητα,
Αναρχικές φιλοδοξίες ενάντια στην/στις εν εξελίξει καταστροφή/ές
Sans détour, Μάρτιος 2021

Πρόλογος

Μάρτιος 2023

Μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου του 2020, οι αρχηγοί κρατών σε όλο τον κόσμο έκαναν επίσημες και σοβαρές ανακοινώσεις προκειμένου να προετοιμάσουν τους πληθυσμούς τους για μια νέα εποχή: εκείνη του πολέμου κατά του ιού. Είμαστε σε πόλεμο, δήλωσε ορθά κοφτά ο Μακρόν, κηρύσσοντας κατάσταση έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία, ξαμολώντας τα ένοπλα τσιράκια του για να διασφαλίσει ότι θα μείνουν όλοι κλεισμένοι στο σπίτι. Εκείνη τη στιγμή του διάχυτου φόβου και της γενικευμένης υπακοής, επικρατούσε στους δρόμους μια καταστροφική ατμόσφαιρα. Στη Γαλλία, τα μαζικά κινήματα που είχαν χαράξει το πολιτικό τοπίο των προηγούμενων ετών ξαφνικά εξαφανίστηκαν, παγιδευμένα μέσα στις απαγορεύσεις, τον αυτοέλεγχο και τον φόβο της ασθένειας. Κάποιοι ακτιβιστές υποσχέθηκαν ότι θα λογαριαστούν μετά, άλλοι καλούσαν για ένα αίσθημα ευθύνης και πρότειναν να μεταφερθεί ο αγώνας στον εικονικό κόσμο των οθονών, όπου είχε γίνει ο κύριος χώρος της νέας ψευδοκοινωνικής ζωής. Άλλοι, ή οι ίδιοι, ένιωθαν κατάθλιψη, πνίγοντας το αίσθημα αδυναμίας τους στα ναρκωτικά.

Ωστόσο, μετά από λίγες μέρες σοκ, άρχισε να διαμορφώνεται ένα νέο κύμα ριζοσπαστικής αντίθεσης. Κάποιες πρακτικές, οι οποίες είχαν θεωρητικοποιηθεί και πραγματοποιούνταν μέχρι τότε μόνο από μια χούφτα αναρχικών συντρόφων, άρχισαν να πολλαπλασιάζονται. Η άτυπη οργάνωση σε μικρές ομάδες δράσης και οι επιθετικές ενέργειες στις υποδομές εξαπλώνονταν

εν μέσω του λοκντάουν. Αυτά τα μέσα οργάνωσης φαίνονταν να είναι ακόμη πιο επίκαιρα τότε, αφού κάθε δημόσια έκφραση εναντίωσης απαγορευόταν: το να βρίσκεσαι εκεί που δεν περιμένουν να είσαι, το να επιτεθείς και να εξαφανιστείς, το να κυκλοφορείς ανενόχλητα, μακριά από ραντάρ και θόνες. Όσοι ήταν προετοιμασμένοι για κάτι τέτοιο είχαν ένα σημαντικό πλεονέκτημα σε αυτή την κατάσταση. Επιπλέον, οι στόχοι που επιλέχθηκαν για δολιοφθορές, συγκεκριμένα οι κεραίες και οι δέσμες οπτικών ινών, διαμόρφωσαν μια άμεση απάντηση στη διαδικασία τεχνολογικής αναδιάρθρωσης που καθοδηγείται από τα κράτη στο όνομα της έκτακτης ανάγκης: η ανάπτυξη του δικτύου 5G, η ψηφιοποίηση υπηρεσιών, η ιατρική επιτήρηση και η σκιαγράφηση πληθυσμών, οι περιορισμοί μετακινήσεων και η παρακολούθηση μέσω κωδικών QR, υγειονομικών πάσων και εφαρμογών smartphone.

Μέσα σε δύο μήνες, το σαμποτάζ των τηλεπικοινωνιακών υποδομών είχε γίνει σχεδόν καθημερινό γεγονός στη Γαλλία, καθώς και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ταυτόχρονα, ξεκίνησε μια συζήτηση μεταξύ αναρχικών και ριζοσπαστικών οικολογικών εντύπων, ιδιαίτερα σχετικά με το νόημα και την αποτελεσματικότητα αυτών των δράσεων. Πώς θα μπορούσαμε να υπονομεύσουμε τον τεχνολογικό έλεγχο; Θα μπορούσαμε να προκαλέσουμε ένα σημείο καμπής σε αυτήν την κατάσταση; Ποια σενάρια άνοιξαν αυτές οι δολιοφθορές; Πώς θα μπορούσαμε να εξετάσουμε την αποτελεσματικότητα, την οργάνωση και την ηθική συνολικά;

Παραθέτουμε εδώ πέντε κείμενα που δημοσιεύθηκαν μεταξύ Μαΐου 2020 και Μαρτίου 2021 στο πλαίσιο της γαλλόφωνης πραγματικότητας, παρουσιάζοντας έναν διάλογο γύρω από θέματα που μας φαίνονται εξαιρετικά επίκαιρα. Αυτά τα κείμενα δεν είναι όλα της ίδιας φύσης και φέρουν απόψεις που μερικές φορές είναι αρκετά αποκλίνουσες μεταξύ τους, ενώ μοιράζονται μια βασική πεποίθηση στην ανάγκη για καταστροφική άμεση δράση κατά των υποδομών της τεχνοβιομηχανικής κοινωνίας. Το πρώτο κείμενο, «Πρέπει να καταστρέψουμε τις κεραίες 5G;», επικρίνει ανοιχτά την επιλογή στόχευσης αυτού του τύπου υποδομής, με βάση πολλές στρατηγικές εκτιμήσεις. Δεν συμεριζόμαστε αυτήν την κριτική, την οποία βρίσκουμε εξαιρετικά απλουστευτική, αλλά επιλέξαμε να τη δημοσιεύσουμε επειδή αυτή η άποψη είναι σύμπτωμα μιας σχεδόν τεχνικής άποψης για την αποτελεσματικότητα. Τα άλλα κείμενα αντιμετωπίζουν αυτό το ζήτημα με πιο περίπλοκο τρόπο. Το δεύτερο, που δημοσιεύτηκε στο διαδίκτυο ανώνυμα, είναι ένα κάλεσμα να κυνηγήσουμε τα «κρίσιμα κομμάτια αυτού του συστήματος» ώστε να μπορέσουμε να το χτυπήσουμε δυνατά. Τα άλλα τρία κείμενα, δημοσιευμένα σε αναρχικές εφημερίδες και μπροσούρες, είναι διαδοχικές απαντήσεις που ρίχνουν φως στην έννοια της αποτελεσματικότητας· στην τριβή μεταξύ ηθικής και στρατηγικής, και στην έννοια της επιθετικής δράσης, και γενικά αλλά και στο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Τρία χρόνια αργότερα, το λοκντάουν φαίνεται σαν μια μακρινή κακιά ανάμνηση. Γνωρίζουμε όμως ότι μετά από μια τέτοια εμπειρία σε παγκόσμια κλίμακα, τα κράτη θα μπορούσαν να

ακολουθήσουν ξανά τον ίδιο δρόμο όποτε το κρίνουν αναγκαίο, για κάποιον πόλεμο ή για κάτι άλλο. Αυτά τα τρία τελευταία χρόνια έφεραν νέες κρίσεις, οι οποίες δικαιολόγησαν νέα άλματα προς την τεχνοεπιστήμη. Στη Γαλλία, με πρόσχημα τον πόλεμο στην Ουκρανία, την υπερθέρμανση του πλανήτη και την ενεργειακή κρίση, το κράτος έχει επενδύσει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ στην πυρηνική και στρατιωτική βιομηχανία, καθώς και στην ανανέωση του βιομηχανικού της τομέα ως μια κίνησης προς έναν εξ ολοκλήρου ηλεκτρικό και ρομποτικό κόσμο.

Λαμβάνοντας αυτά υπόψη, έχουν αναδυθεί αρκετά κινήματα αντίστασης, συνήθως της οικολογικής τάσης, μεταξύ των οποίων συζητούνται τα ζητήματα του νοήματος και της αποτελεσματικότητας της δράσης, μερικές φορές με εντελώς διαφορετικές προσεγγίσεις. Στη Γαλλία, οι πρωτοβουλίες που πρότειναν οι *Soulèvements de la Terre* («Εξεγέρσεις της Γης»: Κίνημα Γάλλων οικολόγων), άλλοτε ειρηνικές, άλλοτε επιθετικές, επιδίωκαν να αγγίξουν το πολιτικο-μιντιακό πεδίο, δηλαδή το πεδίο του θεάματος. Σε αυτήν την προσέγγιση, η άμεση δράση είναι μια τακτική που υπόκειται σε ένα διπλό στρατηγικό κριτήριο συγκεντρωτισμού: υπόκειται στην κεντρική κατεύθυνση του κινήματος, ενώ εστιάζει επίσης σε οπτικά χρησιμοποιήσιμους στόχους προκειμένου να εμπλακεί σε μια μάχη κυριαρχίας με τα επιφανειακά στρώματα της εξουσίας (κυβέρνηση, κοινή γνώμη). Η στρατηγική βασίζεται επίσης σε μια σειρά στόχων προς επίτευξη: τα αποτελέσματα μιας δράσης είναι προκαθορισμένα και οι σκοποί τους είναι περιορισμένοι (να κάνουν το κράτος να αποσυρθεί από συγκεκριμένα έργα και να προτείνει πιο οικολογικές χρήσεις συγκεκριμένων περιοχών). Αλλά από την άλλη, αυτή η κίνηση ωθεί σε δράση, κάτι που δεν είναι δεδομένο στις μέρες μας.

Ταυτόχρονα, συνεχίζει να διαμορφώνεται μια άλλη πρόταση, μια της οποίας η στρατηγική είναι η στόχευση των υποδομών, δηλαδή των βαθέων στρωμάτων της εξουσίας. Η δύναμη του πολεμικού-ερευνητικού-βιομηχανικού συμπλέγματος δεν είναι αμείωτη, αφού βασίζεται σε διάχυτες υποδομές.

Το να κατανοήσουμε, να αναγνωρίσουμε και να καταστρέψουμε κρίσιμες υποδομές σημαίνει επίσης να αρχίσουμε να εξετάζουμε ξανά όσο το δυνατόν περισσότερο τις ριζικές αλλαγές που συμβαίνουν. Αν και λιγότερο θεαματικός, αυτός ο τρόπος δράσης έχει ένα τριπλό πλεονέκτημα: είναι λιγότερο αντιληπτός από τις δυνάμεις καταστολής, μπορεί να σταματήσει υλικά, έστω και προσωρινά, την τεχνοβιομηχανική λειτουργία, και αποτρέπει την καταπάτηση οποιασδήποτε κεντρικής κατεύθυνσης, αφού προκύπτει από το έργο ενός πλήθους μικρών, διάχυτων και αυτόνομων ομάδων.

Σήμερα, η κατάσταση έχει εξελιχθεί, αλλά τα ζητήματα που θέτουν τα ακόλουθα κείμενα παραμένουν ανοιχτά, ίσως ακόμη περισσότερο τώρα, και χωρίς προφανείς απαντήσεις: ποιοι είναι οι δεσμοί μεταξύ της άμεσης δράσης και των κοινωνικών ή οικολογικών κινήματων; Ποιες στρατηγικές προκύπτουν όταν διαχωρίζουμε ή συνδυάζουμε αναρχικές, οικολογικές και

τεχνοκριτικές προοπτικές; Πώς αυτές οι στρατηγικές ενσωματώνουν ένα αποφασιστικό πλέον στοιχείο: τον πόλεμο στην Ευρώπη, που θα καθοδηγήσει και θα σκληρύνει τη λαβή των κρατών στους πληθυσμούς τους.

Καθώς ο κόσμος οδεύει προς την τεχνητοποίηση, τον όλεθρο και τη λεηλασία, πιστεύουμε ότι η ριζοσπαστική εναντίωση πρέπει να προσφέρει ευκαιρίες, να εμβαθύνει την κριτική της, να οξύνει τα εργαλεία της. Επιλέξαμε να συγκεντρώσουμε μερικά γραπτά που θα μπορούσαν να παραμείνουν διάσπαρτα, αλλά που, μαζί, εγείρουν άλυτα ερωτήματα, ενώ κάνουν ορατά διαφορετικά ρεύματα, διαφορετικές θέσεις μεταξύ των δυνάμεων που αναλαμβάνουν άμεση δράση. Ελπίζουμε ότι οι ακόλουθες σκέψεις θα συμβάλουν στην τροφοδοσία αυτής της συζήτησης, ακόμη και πέρα από τα σύνορα.

Πρέπει να καταστρέψουμε τις κεραίες 5G;

vert-resistance.org, Μάιος 2020

Άλλα άρθρα έχουν ήδη εξηγήσει τα ζητήματα που εγείρονται από το 5G: έμβλημα ενός κόσμου στον οποίο τα πάντα ελέγχονται, στον οποίο τα πάντα πάνε πιο γρήγορα και πάνω απ' όλα, στον οποίο καταστρέφουμε τα πάντα πιο γρήγορα. Ναι, το 5G, όπως και πολλές άλλες τεχνολογίες, είναι επιβλαβές για τη φύση καθώς και για την κοινωνία. Ισχύει. Ωστόσο, δικαιολογεί αυτό την επίθεση στις κεραίες 5G; Μην περιμένετε μακροσκελείς ηθικές μελέτες εδώ, δεν υπάρχει τίποτα ανήθικο στην καταστροφή μιας μηχανής που καταστρέφει την ζωή. Θα μιλήσουμε για τη στρατηγική: είναι στρατηγικά ενδιαφέροντα η επίθεση σε κεραίες 5G;

Ένας στόχος σχεδιασμένος για ήττα

Άραγε πιστεύουμε όντως ότι η καταστροφή των κεραιών θα σταματήσει την εξάπλωση του δικτύου 5G; Έχουμε την εντύπωση ότι αυτό δεν θα γίνει. Ως οικολόγοι, είμαστε τόσο συνηθισμένοι στο να χάνουμε που κατασκευάζουμε στρατηγικές χωρίς να φανταζόμαστε ούτε ένα δευτερόλεπτο ότι θα μπορούσαμε να κερδίσουμε. Είναι αλήθεια ότι οι κεραίες 5G μπορούν εύκολα να προσεγγιστούν από οποιονδήποτε έχει λίγη καλή θέληση. Ομοίως, φαίνεται να μην υπάρχει μεγάλη δυσκολία στην επίθεση τους. Τέλος, το αποτέλεσμα είναι άμεσο: όπου προηγουμένως υπήρχε διάχυση του 5G, πλέον δεν υπάρχει διάχυση του 5G. Γιατί λοιπόν δεν θα σταματήσει το 5G; Γιατί οι κεραίες είναι κακοί στόχοι.

Το πρόβλημα με τις κεραιές 5G

Πρώτον, οι κεραιές είναι πάρα πολλές: τον Ιούλιο του 2018, η ομάδα ψηφιακών μελετών της Γερουσίας διοργάνωσε ακροάσεις με εκπροσώπους της Orange (γαλλική πρώην εθνική εταιρεία τηλεπικοινωνιών)¹. Οι εκπρόσωποι δήλωσαν ότι για να στραφούν σε αυτό το εύρος συχνοτήτων με εθνική κάλυψη, θα έπρεπε να προσαρμόσουν 25.000 κεραιές και να εγκαταστήσουν 5.000 νέες. Ωστόσο, στην πραγματικότητα, οι αριθμοί είναι μάλλον πολύ μεγαλύτεροι. Έτσι, θα έπρεπε να καταστρέψουμε ένα σημαντικό μέρος αυτού του στόλου για να έχουμε κάποιο αποτέλεσμα. Αρκεί να πούμε ότι είμαστε αρκετά μακριά από αυτόν τον στόχο. Συν τοις άλλοις, θα έπρεπε να καταστρέψουμε αυτές τις κεραιές προτού αντικατασταθούν.

Μετά έρχεται το δεύτερο πρόβλημά μας: αυτές οι κεραιές αντικαθίστανται πολύ εύκολα. Τις περισσότερες φορές, είναι ένας μεταλλικός στύλος συνδεδεμένος με μια πλαστική θήκη που αναδύεται από τις γραμμές παραγωγής. Οπότε η αντικατάσταση μιας χαλασμένης κεραιάς είναι θέμα μερικών ημερών δουλειάς, το πολύ. Το προσωπικό οποιουδήποτε τηλεπικοινωνιακού φορέα είναι πολυπληθέστερο από το σύνολο των ανθρώπων στο οικολογικό κίνημα, ακόμα κι αν οι ακτιβιστές κατέστρεφαν συνεχώς κεραιές, πιθανότατα δεν θα μπορούσαν ποτέ να το κάνουν πιο γρήγορα από το ποσοστό αντικατάστασης αυτών των κεραιών.

Ίσως να σκέφτηκες ότι οι απώλειες θα μπορούσαν να είναι τόσο σημαντικές ώστε το έργο να εγκαταλειφθεί. Έχω άσχημα νέα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι τα έσοδα που θα προκύψουν από την αναβάθμιση στο 5G θα μπορούσαν να ισοδυναμούν με 225 δισεκατομμύρια ευρώ το 2025² παγκοσμίως, δημιουργώντας 2,4 δισεκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και παράγοντας πάνω από 113 δισεκατομμύρια ευρώ κέρδη το 2025. Είτε αληθεύουν είτε όχι, αυτές οι εκτιμήσεις διευκρινίζουν κάτι: τα κράτη είναι έτοιμα να επενδύσουν. Μέχρι στιγμής έχουν καταστραφεί 70 κεραιές³, αυτές οι απώλειες δεν θα ληφθούν καν υπόψη από τους τηλεπικοινωνιακούς φορείς. Εάν επιθυμούμε να επιτεθούμε σοβαρά στο σύστημα 5G, θα πρέπει να αναθεωρήσουμε την επιλογή του στόχου μας.

Πως να επιλέξουμε στόχο;

Έχουμε ήδη συζητήσει αυτό το θέμα εκτενώς σε άλλο άρθρο. Υπάρχει ένα μαγικό εργαλείο για την επιλογή των στόχων, το CARVER matrix⁴, το οποίο διαδόθηκε από τις ειδικές δυνάμεις του αμερικανικού στρατού κατά τη διάρκεια του πολέμου του Βιετνάμ. Είναι ένα σύστημα αναγνώρισης και κατηγοριοποίησης συγκεκριμένων στόχων με σκοπό την αποτελεσματική

1 <https://www.senat.fr/salle-de-presse/communiqués-de-presse/presse/cp20180719.html>

2 <https://app.brief.eco/article/2019-04-10-767-le-passage-a-la-5g>

3 <https://www.lemonde.fr/pixels/article/2020/04/20/les-destructions-d-antennes-telephoniques>

4 <https://www.vert-resistance.org/strategies/arreter-de-perdre-nos-luttes/> (sic).

χρήση των πόρων για επιθετικές ενέργειες. Ας προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε τα κριτήρια του πίνακα CARVER στις κεραίες 5G.

Κριτήρια	Περιγραφή	Βαθμολογία
Κρισιμότητα	Υποφέρει το σύστημα από την απώλεια ενός στοιχείου;	1
Προσβασιμότητα	Είναι εύκολα προσβάσιμος ο στόχος;	4
Επισκευασιμότητα	Μπορεί ο στόχος να αντικατασταθεί εύκολα;	1
Ευαλωτότητα	Μπορεί ο στόχος να καταστραφεί εύκολα;	5
Αποτέλεσμα	Θα υπάρξουν παράπλευρες ζημιές;	4
Αναγνωρισιμότητα	Είναι εύκολα αναγνωρίσιμος ο στόχος;	5

Όπως συμβαίνει συχνά, μεταξύ των στόχων που επιλέγει το οικολογικό κίνημα, το πρόβλημα έγκειται στην κρισιμότητα και την επισκευασιμότητα των στόχων: η απώλεια ενός στοιχείου δεν θα επηρεάσει ή θα επηρεάσει πολύ λίγο το σύστημα και θα είναι πολύ εύκολο να αντικατασταθεί.

Εφόσον οι οικολόγοι έχουν μικρή επιθετική ικανότητα, θα πρέπει να επικεντρωθούν σε εξαιρετικά κρίσιμους στόχους που είναι δύσκολο να αντικατασταθούν, προκειμένου να επικεντρώσουν τις δυνάμεις τους στα αδύνατα σημεία του εχθρού. Έχουμε συζητήσει προηγουμένως τις κρίσιμες υποδομές του ηλεκτρικού δικτύου, καθώς και την κρισιμότητα της παραγωγής καουτσούκ. Δεν γνωρίζουμε αρκετά για τις εσωτερικές λειτουργίες του 5G ώστε να μπορούμε να αναγνωρίσουμε τις κρίσιμες υποδομές του, αλλά δεν έχουμε καμία αμφιβολία ότι ακτιβιστές με κίνητρο θα μπορούσαν να το κάνουν.

Μερικές σκέψεις σχετικά με τις επιθέσεις στις κεραιές αναμετάδοσης

Δημοσιεύθηκε στο *Attaque* τον Ιούλιο του 2020

Αυτό το κείμενο προορίζεται να διαβαστεί από όσους υποστηρίζουν ή/και ασκούν επιθετικές ενέργειες. Προορίζεται να είναι ένας καθολικός στοχασμός σχετικά με την επιλογή στόχων. Δεν ισχυρίζεται ότι φέρνει νέες ιδέες ή φοβερές λύσεις, αλλά προσπαθεί αντίθετα να κάνει μια μικρή παρατήρηση για το θέμα και μάλιστα να τολμήσει να κοιτάξει λίγο παραπέρα.

Μικρές σχισμές

Με χαροποιεί πολύ να βλέπω τον πολλαπλασιασμό της πρακτικής του εμπρησμού κεραιών ή καλωδίων οπτικών ινών (και επιπλέον, των επιθετικών ενεργειών γενικότερα). Τώρα που η εξάπλωση αυτή φαίνεται να έχει μειωθεί λίγο, νομίζω ότι μπορεί να μας είναι ενδιαφέρον να αρχίσουμε να ξανασκεφτόμαστε με ψυχραιμία. Οι επιθετικές ενέργειες στις κεραιές

αναμετάδοσης δεν είναι κάτι νέο, τις βλέπουμε τακτικά εδώ και πολλά χρόνια. Αν έχουμε δει τον ρυθμό να αυξάνεται τα τελευταία χρόνια (τουλάχιστον στη Γαλλία), η απότομη άνοδος τους τελευταίους δύο μήνες ήταν πολύ εντυπωσιακή. Αλλά τι μπορούμε να αντλήσουμε από αυτό; Ατομικές εμπειρίες σίγουρα. Νέες συνηνοχές, υποθέτω. Αλλά πάνω από όλα νέες δυνατότητες, ελπίζω. Αυτές οι σχισμές στον ιστό του δικτύου είναι τόσο ακανόνιστες και διάσπαρτες (με ορισμένες εξαιρέσεις συντονισμένων επιθέσεων στο Παρίσι και τη Γκρενόμπλ, αλλά θα επανέλθω σε αυτό αργότερα) που επισκευάζονται μέσα σε λίγες ώρες ή σε μερικές ημέρες, στην καλύτερη περίπτωση. Γιατί το αδύναμο σημείο αυτών των κεραιών είναι ταυτόχρονα και το δυνατό τους σημείο. Είναι ευάλωτες, ακόμη και για μικρές ομάδες ατόμων που είναι ελαφρώς εξοπλισμένες, αλλά αντικαθίστανται και εύκολα. Το αποτέλεσμα είναι άμεσο (το τηλέφωνο λειτουργεί ή δεν λειτουργεί). Ωστόσο, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, το δίκτυο αποτελείται από ένα τόσο σφιχτό πλέγμα που μια άλλη κεραία αναλαμβάνει απευθείας την αναμετάδοση (γι' αυτό λέγονται κεραίες αναμετάδοσης) και δεν βλέπουμε καμία διαφορά στις υπηρεσίες. Παρά τη σκληρή δουλειά που έχει καταβληθεί, τι αντιπροσωπεύουν οι 50 κεραίες σε σύγκριση με τις 30.000 που είναι απλωμένες σε ολόκληρη την επικράτεια; Ηττοπάθεια; Δεν νομίζω.

Μια διαφορετική προσέγγιση

Μπορούμε να δούμε αλλιώς τα πράγματα. Το γεγονός ότι ολόκληρη η επικράτεια (και μάλιστα το μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη) καλύπτεται από αυτές δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτα, αλλά ότι μπορούμε να επιτεθούμε οπουδήποτε. Είτε μαθαίνοντας να αλληλεπιδρούμε και να κινούμαστε διακριτικά σε μια περιοχή που βρισκόμαστε συχνά, είτε λίγο πιο μακριά για να καλύψουμε τα ίχνη μας ενώ σκεφτόμαστε τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να μετακινηθεί κανείς ανώνυμα σε μεγαλύτερες αποστάσεις.

Παρομοίως, μπορούμε να ρίξουμε μια ματιά στο κίνημά μας (χάριν απλούστευσης, βάζω σε αυτήν την κατηγορία όλους εκείνους που η επιθυμία τους για ελευθερία τους ωθεί σε επιθετική δράση χωρίς μεσολάβηση) και ποια πιστεύω ότι είναι η μεγαλύτερη αδυναμία του: η παντελής έλλειψη οργάνωσης σε μία μεγαλομεσαία κλίμακα. Ας το δούμε αλλιώς. Το γεγονός ότι δεν υπάρχει κεντρική ομάδα λήψης αποφάσεων, ούτε επικεφαλής, το γεγονός ότι είμαστε διασκορπισμένοι ή ότι διαφωνούμε σε ορισμένες ιδέες, είναι ίσως το καλύτερο εργαλείο μας κατά της καταστολής. Είναι πολύ πιο δύσκολο για τους εχθρούς μας να καταλάβουν ποιος θέλει τι, ποιος λέει τι και φυσικά ποιος κάνει τι (ακόμα και εγώ μπερδεύομαι μερικές φορές)! Αν με συλλάβουν, δεν θα μπορώ να καταγγείλω ανθρώπους που δεν έχω δει ποτέ.

Ας διατηρήσουμε λοιπόν την υγιή δυσπιστία μας προς οτιδήποτε πλησιάζει την εξουσία, αλλά χωρίς να εμποδίζουμε τον εαυτό μας να σκεφτεί τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να οργανωθούμε ευρύτερα: καλέσματα για εκστρατείες επιθετικών δράσεων, ανταλλαγή γνώσεων και πρακτικών σε έντυπη μορφή, γραπτά για τις αντιπαραθέσεις που υπάρχουν

μεταξύ μας, άτυπες συναντήσεις (με μεγάλη προσοχή στην ασφάλεια), μικρές ομάδες προβληματισμού αντί για μεγάλες συνελεύσεις, προτίμηση συνάντησης με μία επαφή που αντιπροσωπεύει άλλα άτομα αντί για συναντήσεις με πολλούς, ...

Επιστρέφοντας στις κεραίες, παρόλο που παραμένει ένα γλυκό όνειρο (ή μια ιδεολογία σε ορισμένες περιπτώσεις⁵) η ιδέα ότι οι επιθετικές ενέργειες μπορούν να αναπαραχθούν και να διαδοθούν όταν είναι απλές και κατανοητές, αυτοί οι στόχοι εξακολουθούν να μας ενδιαφέρουν. Αυτό συμβαίνει επειδή, υλικά, είναι εύκολα προσβάσιμοι (είναι απομονωμένοι, με ελάχιστη έως καθόλου προστασία) και έτσι είναι πιο εύκολο να ξεκινήσεις, να φέρεις μαζί σου κάποιους συντρόφους, να μάθεις να αναγνωρίζεις κάποιες περιοχές, να μοιράζεσαι τεχνικές και να σπάσεις τον μύθο ότι η επίθεση είναι θέμα υπερεκπαιδευμένων και υπερεξοπλισμένων ειδικών. Επομένως, χρειαζόμαστε πραγματικά αυτούς τους στόχους ώστε να τους υπερβούμε.

Πηγαίνοντας παραπέρα

Σχετικά με τις δυνατότητες: Είτε στο Παρίσι κατά τη διάρκεια του λοκντάουν⁶ είτε στη Γκρενόμπλ λίγες μέρες αργότερα⁷, το βήμα φαίνεται να έχει γίνει, υπερβαίνοντας τους στόχους χαμηλής στρατηγικής αξίας (επειδή αντικαθίστώνται εύκολα) και προχωρώντας προς πολλαπλούς στόχους που αυξάνουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα μιας επίθεσης αν αυτή γίνει συντονισμένα. Είτε πρόκειται για τους 100.000 ανθρώπους που στερήθηκαν διαδικτυακές και τηλεφωνικές υπηρεσίες στο Παρίσι, είτε στη Γκρενόμπλ όπου μάθαμε ότι αν καταστρεφόταν ακόμη μία κεραία θα είχε κλείσει ολόκληρο το δίκτυο της μητρόπολης⁸. Όχι ότι αυτή η τακτική είναι κάτι καινούργιο, αλλά με φαίνεται συναρπαστικό που μπορούμε να το σκεφτούμε, να το κάνουμε, να συντονιστούμε, να χτυπήσουμε ταυτόχρονα και να εξαφανιστούμε. Είναι ένα βήμα προς τα εμπρός, από μία σύγκρουση χαμηλής έντασης σε κάτι που θα μπορούσε να μετατραπεί σε ανοιχτή σύγκρουση. Δεδομένου του τρόπου που πάνε τα πράγματα, που από τη μια πλευρά έχουν ένα παντεχνολογικό υπερελεγχόμενο σύστημα και από την άλλη, την ολοένα και πιο έντονη καταστροφή αυτού που ακόμα τολμούσαμε να αποκαλούμε φύση πριν από λίγο καιρό, πιστεύω ειλικρινά ότι δεν έχουμε πια χρόνο. Δεν υπάρχει χρόνος να ελπίζουμε ότι άλλο ένα κοινωνικό κίνημα θα γίνει ανεξέλεγκτο αν σπάσουμε αρκετά τζάμια, ούτε να ελπίζουμε ότι με μικρά παραδείγματα διάχυτων σαμποτάζ, μια μάζα όλο και πιο δουλοπρεπών ανθρώπων θα γίνει θυμωμένος όχλος. Εγώ θεωρώ ότι το να

5 <https://attaque.noblogs.org/post/2019/03/17/brochure-abandonner-les-fantasmes-de-la-politique/>

6 <https://attaque.noblogs.org/post/2020/05/05/ivry-et-vitry-val-de-marne-des-cables-dorangecoupes-et-fini-le-teletravail/>

7 <https://attaque.noblogs.org/post/2020/05/19/metropole-de-grenoble-attaques-coordonnees-dantennes-relais/>

8 <https://www.lepostillon.org/Antenne-je-ne-boirai-plus-de-ton-reseau.html>

μην έχουμε πια χρόνο δεν σημαίνει να τρέχουμε πίσω από κάθε έκτακτη ανάγκη (κλιματική ή κοινωνική), ούτε να ακολουθούμε την ολοένα και πιο γρήγορη ροή του δικτύου, να είμαστε «παρόντες» για να κάνουμε «αντιπληροφόρηση». Όχι. Σημαίνει να σχεδιάζουμε ουσιαστικές επιχειρήσεις, να τολμούμε να σκεφτόμαστε με όρους στρατηγικής. Με τη δική μας χρονικότητα και όχι της εξουσίας. Ειδικά από τη στιγμή που το σύστημα έχει περάσει «κρίση». Χωρίς να προσποιούμαι ότι είμαι προφήτης, με φαίνεται προφανές ότι θα υπάρξουν κι άλλες κρίσεις, τις οποίες πρέπει να εκμεταλλευτούμε. Ίσως μπορούμε ήδη να βγάλουμε κάποιες ερωτήσεις/συμπεράσματα από ό,τι συνέβη.

Το να ξέρουμε που να πάμε κατά τη διάρκεια ενός λοκντάουν και με ποιον. Το να θυμόμαστε ποιος άνοιξε την πόρτα του και ποιος την έκλεισε. Εάν έπρεπε να είχες μαζέψει επιθετικό υλικό πριν κλείσουν τα καταστήματα. Αν είχες ξεχάσει κάτι. Εάν είχες μέσο μετακίνησης αποφεύγοντας τους ελέγχους. Σε ποιο σημείο ξέρεις πώς να οργανωθείς χωρίς τηλέφωνο, χωρίς ίντερνετ, εάν το δίκτυο είναι κλειστό (για μικρό ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ...).

Επιλογή στόχου

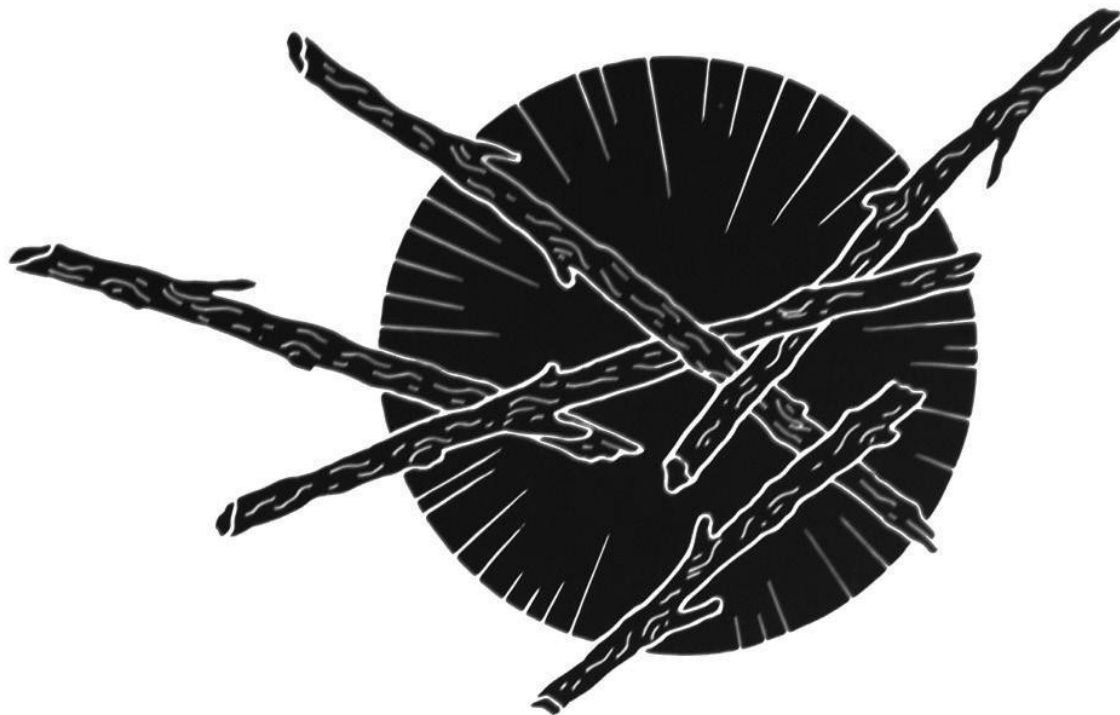
Είτε για τα δίκτυα οπτικών ινών είτε για τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, υπάρχουν κόμβοι που θα μπορούσαμε να μελετήσουμε. Με φαίνεται επίσης σημαντικό να υπογραμμίσω ότι οποιαδήποτε υποδομή είναι απαραίτητη για το τεχνοβιομηχανικό σύστημα τροφοδοτείται επί του παρόντος από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Εάν ένας στόχος φαίνεται πολύ περίπλοκος, γιατί να μην τον επιθετούμε στην πηγή του, όπου υπάρχει λιγότερη επιτήρηση; Μερικοί ηλεκτρικοί μετασχηματιστές όταν αχρηστεύονται μπορούν να βυθίσουν μια μεγάλη πόλη στο απόλυτο σκοτάδι και στην αποσύνδεση (με ό,τι συνεπάγεται, σε μια εποχή που όλες οι υποδομές και η συντριπτική πλειονότητα των αλληλεπιδράσεών μας συλλαμβάνονται με όρους διασυνδεδεμένων συστημάτων και ροών).

Τι θα γινόταν αν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος να προχωρήσω παραπέρα; Αν είχα την πληροφορία ότι, τη δεδομένη στιγμή, το μέρος όπου στέκομαι θα μείνει στο σκοτάδι, χωρίς κανένα σύστημα παρακολούθησης, χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο, τι θα μπορούσα να κάνω τότε; Τι προετοιμασία θα χρειαστεί; Ας είμαστε ειλικρινείς: είμαστε πολύ λίγοι. Για αυτόν τον λόγο, ίσως χρειαστεί να επικεντρωθούμε στα κρίσιμα κομμάτια αυτού του συστήματος, εάν θέλουμε να το χτυπήσουμε δυνατά.

Ο στόχος μου εδώ δεν είναι να πω ότι πρέπει να στοχεύουμε αποκλειστικά το κεντρικό νευρικό σύστημα της εξουσίας και ότι κάθε άλλου είδους επιθετική ενέργεια είναι άχρηστη ή δεν αξίζει τον χρόνο μας. Απεναντίας. Κάθε επιθετική ενέργεια είναι από μόνη της καλή. Αλλά πρέπει να ξέρουμε ακριβώς τι να περιμένουμε από αυτή. Τι φέρνει και τι όχι. Τα αποτελέσματά της και τα όριά της. Τι παράγει και τι δυνατότητες ανοίγει.

Αυτό φαίνεται να είναι πραγματικά απαραίτητο στις μέρες μας. Ειδικά αν θέλουμε να γίνουμε επικίνδυνοι, αν θέλουμε να (ξανα)γίνουμε άγριοι.

Επιτίθοντας στο Υπάρχον

Avis de Tempête, Αύγουστος 2020

Η κυκλοφορία αρκετών κειμένων που υπερασπίζονται δημόσια πρόσφατες επιθετικές ενέργειες στις κεραίες αναμετάδοσης κατά τη διάρκεια του λοκντάουν, σε μια προσπάθεια ώθησης των προβληματισμών λίγο περισσότερο, με παρακίνησε να γράψω τη δική μου συνεισφορά. Με φαίνεται σημαντικό να αναπτύσσεται γραπτώς αυτό το είδος συνεχιζόμενης συζήτησης, πέρα από αυτήν και εκείνη την επιθετική δράση ή την αλληλεγγύη στο πλαίσιο της καταστολής. Ο στόχος είναι να υιοθετήσουμε έναν ευρύτερο ορίζοντα στον οποίο θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε και να εμβαθύνουμε τις ατομικές μας προοπτικές. Να, λοιπόν, μια άλλη συνεισφορά για να τροφοδοτήσει αυτόν τον προβληματισμό, που στάλθηκε σε αρκετές αναρχικές μη εικονικές εκδόσεις που θα μπορούσαν να το δημοσιεύσουν.

Δράση με μικρούς αριθμούς

«Θα μπορούσαμε να επιλέξουμε να μην κάνουμε τίποτα, και αυτός είναι ο πιο όμορφος λόγος για να δράσουμε», ανέφερε μια μικρή μπροσούρα που χρονολογείται από τα τέλη της προηγούμενης χιλιετίας. Αυτό το φαινομενικό παράδοξο υποδηλώνει ότι όλα ξεκινούν συχνά

με μια άρνηση σε αυτόν τον κόσμο της υποταγής, της παραίτησης και της οργανωμένης παθητικότητας. Πράγματι, το σημείο εκκίνησης για την ανατρεπτική δράση προς μια υπερβολική πρακτική ελευθερίας στηρίζεται πάνω απ' όλα στα άτομα. Όχι σε μυστηριώδεις κοινωνικές δυνάμεις υποταγμένες σε αδυσώπητους ιστορικούς μηχανισμούς, ούτε σε κάποια οργανωμένη πρωτοπορία που θα μπορούσε να ωθήσει το βάρος των μαζών προς τα εμπρός, αλλά σε αυτό το μικρό συστατικό που πάντα θα ξεφεύγει από τις στατιστικές των μεγάλων αριθμών.

Δίπλα στην αυτοοργάνωση και την αυτονομία των ατόμων να επιτεθούν εδώ και τώρα, υπάρχει επίσης ένας ορμητικός αέρας που μας ταρακουνάει τακτικά, τουλάχιστον εκείνους που προτίθενται να καταστρέψουν εντελώς το υπάρχον: την εξέγερση που ανοίγει βίαια την πόρτα για την εμπειρία του επαναστατικού μετασχηματισμού. Η τελευταία προφανώς δεν συνδέεται με κάποια ιστορική πεποίθηση ή με κάποιο μεσσιανικό αναπόφευκτο, αλλά με μια άμεση αναγκαιότητα, αυτή της κατεδάφισης των δομών της κυριαρχίας, όπως και οι κοινωνικές σχέσεις που είναι οι πυλώνες της. Δυστυχώς, ο απλός πολλαπλασιασμός των ομάδων δράσης δεν αρκεί. Ποτέ δεν θα ξεπεράσουμε την έκταση της φρίκης της εξουσίας και της απαλλοτρίωσης που μας περιβάλλουν και μας κινούν, καθώς δεν θα ξεδιψάσουμε ποτέ τη δίψα μας για καταστροφή με τη μοναδική μας δράση. Έτσι, οι εξεγέρσεις μπορούν να ανοίξουν άνευ προηγουμένου δυνατότητες τόσο για να εμβραθύνουμε τις καταστροφικές μας ικανότητες όσο και για να δημιουργήσουμε μια αναταραχή του χωροχρόνου, της ίδιας της ζωής σε όλες τις διαστάσεις της.

Για παράδειγμα, αν το να ενεργούμε σε μικρούς αριθμούς δεν σημαίνει απαραίτητα να ενεργούμε με απομονωμένο τρόπο, και αν η δύναμή μας δεν βασίζεται στην ποσότητα αλλά στον διάχυτο και ανεξέλεγκτο χαρακτήρα των επιθέσεών μας, το ερώτημα γίνεται όχι ποιος ξέρει ποιον ή κάποιες αντικειμενικές συνθήκες, αλλά αντίθετα πώς, ξεκινώντας από τον εαυτό του, να συνεισφέρει, να εξαπλώσει, να επισπεύσει ή να επιδεινώσει τον συνεχιζόμενο κοινωνικό πόλεμο. Είναι σαφές για εμάς ότι το θετικό μπορεί να βγει μόνο από το αρνητικό, και όχι το αντίθετο. Εδώ μπαίνει το περίφημο ζήτημα της προβολικότητας, το οποίο μπορούμε να πετάξουμε έξω από το παράθυρο, αλλά τελικά θα ξαναμπεί μέσα χτυπώντας την εξώπορτα, ακόμα και όταν δεν το περιμένουμε. Είναι αυτό που δίνουμε στον εαυτό μας, με τις δικές του χρονικότητες, με ό,τι κάνουμε για να το κάνουμε να πετύχει, σε επίπεδο ανάλυσης, έρευνας, μέσων, αλλά και μόχθου και ενέργειας. Φυσικά, δεν είναι απαραίτητο να έχουμε κατά νου αυτές τις ανησυχίες όταν περνάμε το κατώφλι της δράσης. Στην πραγματικότητα, πολλοί άνθρωποι το κάνουν χωρίς αυτό, είτε λόγω της προτίμησής τους για αυθορμητισμό είτε λόγω της διακαούς επιθυμίας τους να χτυπήσουν απλώς την κυριαρχία ανακτώντας την αίσθηση ότι είναι ζωντανοί για μια στιγμή. Ωστόσο, εκτός από αυτούς τους τύπους πρακτικών που έχουν πράγματι νόημα, είτε μέσω της πολλαπλότητας των καθημερινών ανταγωνισμών είτε όταν προβάλλονται λίγο παραπέρα, πέφτουμε τακτικά, στα βάθη της δικής μας συνείδησης ή κατά

τη διάρκεια συζητήσεων με τους συγγενείς μας, σε έναν απύθμενο λάκκο ερωτήσεων: γιατί να κάνουμε αυτό ή εκείνο, όταν υπάρχουν τόσα πολλά που πρέπει να γίνουν και όταν η κυριαρχία δεν μπορεί να κατακερματιστεί; Μπορούμε να κάνουμε κάτι καλύτερο από το να ξύνουμε την επιφάνεια αυτού του ωκεανού καταπίεσης ξανά και ξανά; Πώς θα μπορούσαμε να φανταστούμε καταστροφικές παρεμβάσεις που μας ικανοποιούν πλήρως ενώ είναι λίγο πιο πέρα από εμάς; Πώς μπορούμε να κάνουμε διάλογο στο αρνητικό πλαίσιο με άλλους, ακόμη άγνωστους, συνεργούς μας (κάτι που ανοίγει νέα ερωτήματα, για παράδειγμα σχετικά με τα κριτήρια επικοινωνίας και αναπαραγωγιμότητας των επιθετικών μας ενεργειών);

Μια πληθώρα καλωδίων;

Λαμβάνοντας ενδεικτικά τις επιθετικές ενέργειες κατά των κεραιών αναμετάδοσης και των καλωδίων οπτικών ινών που έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία δύο χρόνια, θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε με την εξαγωγή συμπερασμάτων, γνωρίζοντας φυσικά ότι οποιαδήποτε πηγή πληροφοριών για το θέμα είναι αναπόφευκτα περιορισμένη, τόσο λόγω των μειωμένων δυνατοτήτων έρευνας όσο και της επικοινωνίας του εχθρού (που υποτιμά τη συχνότητά τους και συχνά συσκοτίζει τις πραγματικές συνέπειές της, σε περίπτωση που μπορεί να ενθαρρύνει κάποιον).

Καταρχάς, μου φαίνεται ότι έχουν εμφανιστεί κατά κύματα. Μέχρι το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων στα τέλη του 2018, ήταν γενικά μεμονωμένες επιθετικές ενέργειες, τις οποίες αναλάμβαναν εκδικητικά το καλοκαίρι του 2017 στο Drôme, το Ardèche και το Puy-de-Dome. Άδραξαν μερικές φορές την ευκαιρία να βλάψουν ορισμένες συγκεκριμένες κοινωνικές σχέσεις, όπως στο Meilleray το βράδυ της 31ης Δεκεμβρίου 2014, όπως το 2017 στο Morbihan δεκαπέντε λεπτά πριν από το προεδρικό ντιμπέτ, το 2018 στο Saint-Rémy-lès-Chevreuse ακριβώς πριν από τους προημιτελικούς του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου. στο Saint-Jean-du-Gard στις 14 Ιουλίου (εθνική ημέρα της Γαλλίας), ή στο Villeparisis στις 11 Νοεμβρίου (ημέρα μνήμης για τα θύματα του Α' και Β' Παγκοσμίου Πολέμου). Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως στη Γερμανία, το Βέλγιο και την Ιταλία, οι κεραιές αναμετάδοσης και τηλεόρασης καίγονται περιστασιακά, μερικές φορές σε ένδειξη αλληλεγγύης με φυλακισμένους συντρόφους. Τέλος, υπήρξαν μερικές δολιοφθορές καλωδίων οπτικών ινών, αλλά οι δυνατότητές τους ήταν αρκετά εντυπωσιακές και εμψυχωτικές.

Στη συνέχεια, υπήρξαν δύο νέα κύματα δολιοφθοράς αυτών των τύπων υποδομών. Η πρώτη ξεκίνησε στα τέλη του 2018 κατά τη διάρκεια του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων και εντάθηκε τους επόμενους μήνες, συμπεριλαμβανομένων αρκετών συλλήψεων και καταδίκων, αλλά και μερικές όμορφες μικρές συστάδες διαδοχικών επιθέσεων σε μια δεδομένη περιοχή. Το δεύτερο κύμα σημειώθηκε κατά τη διάρκεια και λίγο μετά τις 55 ημέρες του λοκντάουν. Και τα δύο αυτά κύματα περιλάμβαναν περισσότερες από 50 κεραιές το καθένα – το πρώτο σε διάστημα οκτώ μηνών και το δεύτερο σε μόλις δύο μήνες, που σημαίνει ότι καιγόταν σχεδόν

μία κεραία την ημέρα. Περιλάμβαναν μια ποικιλία τοποθεσιών (μητροπόλεις και χωριά, βουνά και βιομηχανικές ζώνες), στόχων (εξωτερικά μηχανήματα, παρακείμενα βοηθητικά κτίρια, καλώδια που περνούν κατά μήκος ενός πυλώνα), και τρόπων λειτουργίας (λάστιχα, πένσες, μπουκάλια με καύσιμο), που επιτρέπει ορισμένες παρατηρήσεις.

Αφενός, το κίνημα των επιθέσεων κατά των κεραιών αναμετάδοσης διαδόθηκε σε ολόκληρη την επικράτεια, διαφοροποιώντας παράλληλα τα κίνητρά του, όπως αποδεικνύεται από τα λόγια κάποιων συλληφθέντων που διέρρευσαν καθώς και από μερικές αναλήψεις ευθύνης (κατά της αστυνομικής παρακολούθησης, κατά των πολυεθνικών, κατά της τεχνολογίας, υπέρ της συντήρησης της φύσης και της υγείας, κλπ.). Εάν προσθέσουμε σε αυτό τις τοποθεσίες όπου σημειώθηκε η δολιοφθορά των καλωδίων οπτικών ινών, η ποικιλομορφία τους μας λέει επίσης κάτι για την πρόθεση των διαταραχών: Αποθήκες της Amazon, βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες, αυτοκινητόδρομοι, εμπορικά κέντρα, διοικητικά κτίρια, μεγάλοι διεθνείς κόμβοι που συνδέουν πολλά κέντρα δεδομένων μεταξύ τους...

Οι τεχνικές συνέπειες διέφεραν επίσης πολύ μεταξύ τους: μερικές μικρότερες και απομονωμένες κεραιές που εξυπηρετούσαν χωριά χρειάστηκαν μήνες για να επιδιορθωθούν επειδή η φωτιά είχε αποδυναμώσει τη δομή των πυλώνων, ενώ μεγαλύτερες κεραιές στις βουνοκορφές χρειάστηκαν περίπου 10 ημέρες για να τεθούν ξανά σε λειτουργία. Ένα παράδειγμα ήταν η περίπτωση μιας από τις πρώτες κεραιές που κάηκαν κατά τη διάρκεια του λοκντάουν, στο Salins-les-Bains (Jura). Δύο πρόσφατα καταδικασθέντες, οι οποίοι καταδικάστηκαν σε 3 και 4 χρόνια φυλάκιση για το περιστατικό στο Foncine-le-Haut, δήλωσαν ότι εμπνεύστηκαν από την προαναφερθείσα επιθετική ενέργεια στο Salins-les-Bains. Πρώτον γιατί οι εταιρείες χρειάστηκε να φέρουν στην κορυφή του βουνού ένα ειδικό καρότσι με εμβέλεια 50 μέτρων για να μπορέσουν να συνδέσουν 8 νέα μεγάλα ομοαξονικά καλώδια που κάηκαν κατά μήκος πολλών δεκάδων μέτρων. Δεύτερον, επειδή αυτή η περιοχή δεν είχε πλέον επαρκή αποθέματα (πάρα πολλές προηγούμενες φωτιές;) και αυτά τα καλώδια έπρεπε να παρασχεθούν από τις γειτονικές περιοχές. Δεν είναι αυτό άραγε ένα καλό παράδειγμα του πιθανού φαινομένου χιονόμπαλας από τη μια περιοχή στην άλλη, όταν τα ομοαξονικά καλώδια μιας συγκεκριμένης διάστασης καίγονται εντελώς, από κάτω προς τα πάνω (περισσότερο από τα εξωτερικά μηχανήματα ή τα παρακείμενα κτίρια, τα οποία είναι πολύ τυποποιημένα και επανασυνδεόμενα χωρίς υψηλές τεχνικές απαιτήσεις);

Αντίθετα, είναι επίσης αλήθεια ότι στην περίπτωση μιας όμορφης δολιοφθοράς, όπως αυτή που συντονίστηκε στη μητρόπολη της Γκρενόμπλ τον περασμένο Μάιο, ή η μοναδική που συνέβη στο Livry-Gargan το 2019 την ημέρα έναρξης του Milipol Salon (όπου κάηκε ένα τεχνικό κτίριο, το οποίο κάλυπτε 40 κεραιές στα βορειοανατολικά του Seine-Saint-Denis), οι εταιρείες έδωσαν ό,τι είχαν και δεν είχαν για να επανασυνδέσουν (γιατί 'επιδιορθώσουν' δεν το λες) τις κεραιές μέσα σε 48 ώρες, με λίγη μαστοριά. Επομένως, μια μεγάλη απομονωμένη και

συγκεντρωμένη δολιοφθορά τους επιτρέπει να επαναφέρουν τη σύνδεση πιο γρήγορα από ό,τι στην περίπτωση πολλών διάσπαρτων και τακτικών επιθετικών ενεργειών, αφού εστιάζουν τους περιορισμένους πόρους τους ταυτόχρονα. Τέλος, μια τελευταία τεχνική πτυχή, θα μπορούσαμε επίσης να προσπαθήσουμε να μάθουμε σε ποιο βαθμό μια κεραία μπορεί να πάρει την αναμετάδοση μιας άλλης (που έχει τεθεί εκτός λειτουργίας) αυξάνοντας τη δική της ισχύ. Αν αναλύσουμε τις εκατό κεραίες που έχουν καταστραφεί τα τελευταία δύο χρόνια, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι αυτό δεν φαίνεται να συμβαίνει αυτόματα. Φαίνεται να εξαρτάται όχι μόνο από τη θέση του στην αλυσίδα μετάδοσης (από μεγάλο πομπό σε μικρό τοπικό αναμεταδότη, ακόμα κι αν όλα είναι μέρος ενός δικτύου, υπάρχουν ακόμα κάποιοι κόμβοι), αλλά και από το έδαφος και τη συγκέντρωση των περισσότερων σημαντικών κεραιών (είναι πιο εμφανές στην περίπτωση της αναμετάδοσης της τηλεόρασης).

Αλλά τελικά, πέρα από τις παρατηρήσεις και τις εμπειρίες που θα μπορούσε να κάνει ο καθένας, αν δεν θέλουμε να εξετάσουμε τη δολιοφθορά αυτών των υποδομών από ένα ουσιαστικά τεχνικό πρίσμα – καθώς πιστεύουμε ότι αφορούν κάτι άλλο – τι νόημα έχουν αυτές οι εκτιμήσεις;

Ένα ποιοτικό ζήτημα

Όταν ένα άτομο, μια ομάδα ατόμων ή πολλές συντονισμένες ομάδες αποφασίζουν να αναλάβουν δράση, πολλά ερωτήματα – πέρα από τους λόγους, τα μέσα και τους τύπους αυτοοργάνωσης, που ήδη δεν είναι τίποτα – έρχονται αμέσως στο φως. Αυτά τα ερωτήματα αφορούν όχι μόνο τους στόχους αλλά και τα κριτήρια που πρέπει να καθοριστούν. Για να παραμείνουμε στο πλαίσιο που συζητήθηκε παραπάνω, είναι, για παράδειγμα, δυνατό ή όχι να αναζητήσουμε διαφορετικούς τύπους ειδικών αναμεταδόσεων (των αστυνομικών, του ΝΑΤΟ, της τηλεόρασης, του δικτύου 5G, της μίας ή της άλλης εταιρείας), να προχωρήσουμε προς μια πληθώρα στόχων που θα ήταν πιο εύκολα διαθέσιμοι και διάχυτοι, ή να εστιάσουμε αντ' αυτού σε έναν σημαντικό από άποψη συνεπειών στόχο (μια τοποθεσία που θα περιλαμβάνει πολλές κεραίες ή μια μόνο αλλά σημαντική). Ακριβώς όπως είναι δυνατόν, διευρύνοντας τον οπτικό μας ορίζοντα, να πάμε αντί για καλώδια και κόμβους σύνδεσης οπτικών ινών, σε τηλεφωνικά κέντρα, μετασχηματιστές ή ηλεκτρικές γραμμές, τα οποία μπορούν όλα να κόψουν εν μέρει τις διαδικτυακές και κινητές επικοινωνίες σε περιοχές διάφορων εκτάσεων.

Παρομοίως, ενώ είναι ασφαλώς εφικτό να καθοριστούν προσωπικά ποσοτικά κριτήρια – επηρεάζοντας ένα μέγιστο αριθμό ατόμων, προκαλώντας μια διακοπή που διαρκεί όσο το δυνατόν περισσότερο, κ.λπ. – αυτά θα μπορούσαν επίσης να επεκταθούν σημαντικά σε άλλες διαστάσεις, όπου αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι, για παράδειγμα, να επιτευχθεί σαμποτάζ σε μια συγκεκριμένη στιγμή ή περίοδο παρά τις δυσκολίες (λοκντάουν, μια ημερομηνία που συνδέεται με ένα γεγονός της εξουσίας ή με μια έκφραση αλληλεγγύης, μια αναδιάρθρωση της εξουσίας ή ένας συγκεκριμένος αγώνας που θέλουμε να υποστηρίξουμε ή

να αναχαιτίσουμε). Αντίθετα, αυτό που έχει σημασία θα μπορούσε επίσης να είναι η στόχευση μιας συγκεκριμένης κεραίας λόγω των συνεπειών που θα είχε (σε μια συγκεκριμένη βιομηχανική ζώνη, λιμάνι, εργοστάσιο όπλων, start-up, εργαστήριο, διοίκηση). Ή μπορεί να είναι απλώς η συμμετοχή σε μια συνεχιζόμενη χαρούμενη καταστροφική παρόρμηση που δεν είχαμε σχεδιάσει, αλλά που μας ενθουσιάζει (και σε αυτήν την περίπτωση, όπως και στις άλλες, η απλή και διάχυτη φύση της θα μπορούσε επίσης να γίνει κριτήριο) . Και ούτω καθεξής.

Σε κάθε περίπτωση, με φαίνεται ότι δεν μπορεί να υπάρξει «αποτελεσματικότητα» με όρους σαμποτάζ, αφενός λόγω της πάντοτε ανολοκλήρωτης φύσης του μπροστά στο τεράστιο έργο καταστροφής που μένει ακόμη να γίνει και, αφετέρου, γιατί πάντα πρόκειται για μια σχέση μεταξύ του ατόμου και του κόσμου, μια κοινωνική σχέση που δεν μπορεί να αναχθεί σε τεχνικό ζήτημα. Ακόμα κι αν καθιερώναμε εμείς οι ίδιοι κριτήρια για κάθε μία από τις πράξεις μας, αντί για μια ποσοτικοποιημένη ή αντικειμενοποιημένη εξωτερική σχέση – που να αναπαράγει μια λογική μέτρησης που έχει τις ρίζες του στον κόσμο της εξουσίας – δεν θα μπορούσαμε απλώς να πούμε ότι το σαμποτάζ είναι επιτυχές (ή «αποτελεσματικό») όταν έχουμε επιτύχει αυτό που θέλαμε να κάνουμε παρέχοντας στον εαυτό μας τα μέσα; Ότι είναι πάνω απ' όλα θέμα μοναδικότητας, ότι είναι μια στιγμή που μπορούμε να νιώσουμε τη δράση, αυτή τη φευγαλέα διάσταση ποιότητας στην οποία επιτέλους μπορείς να πάρεις στα χέρια τη ζωή σου και τα αστέρια; Σίγουρα, εκατό κεραίες που καταστράφηκαν σε δύο χρόνια δεν αξίζουν τίποτα σε σύγκριση με την αντικειμενικότητα των 29.900 που δεν πειράχτηκαν, αλλά καθεμία από αυτές είπε πολλά όχι μόνο σε όσους ένωσαν αυτή τη διάσταση, αλλά και σε όλους εκείνους που οι υπηρεσίες τους διακόπηκαν προσωρινά. Για να μην αναφέρουμε εκείνους των οποίων οι σχέσεις αποξένωσης και απαλλοτριώσης επηρεάστηκαν από αυτή την καταστροφή (τι θα μπορούσε να σημαίνει αυτό; είναι ένα άλλο ερώτημα που θα έπρεπε να διερευνηθεί σε βάθος αλλού).

Σε έναν καιρό που το τελευταίο αυτό κύμα λοκντάουν φαίνεται να έχει τελειώσει, ακόμη κι αν συνεχίζονται οι διάσπαρτες δολιοφθορές, και η αναμφισβήτητη άφιξη του 5G θα φέρει κι άλλες, θα ήθελα να τελειώσω με δύο νέα ερωτήματα: μήπως η συντονισμένη και η διάχυτη φύση αυτών των επιθέσεων δεν είναι αντίθετες μεταξύ τους, αλλά αλληλοσυμπληρώνονται μέσα σε μια διάσπαρτη και ανεξέλεγκτη δίνη; Τι θα γινόταν αν καίγονταν τα αποθέματα καλωδίων;

Ηθική και στρατηγική Ενάντια στην προγραμματική οικολογία

Des singes, pas des savants, Σεπτέμβριος 2020

Αυτές οι σελίδες αποτελούν απάντηση στα κείμενα «Μερικοί προβληματισμοί σχετικά με τις επιθέσεις σε κεραιές αναμετάδοσης (θα αναφέρεται εδώ με την συντομογραφία «Μπ») που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2020 στο ιστολόγιο *Attaque* και το «Πρέπει να καταστρέψουμε τις κεραιές 5G;» (συντομογραφία «Πν») που δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2020 στο ιστολόγιο *Vert Résistance*, ως μια συνεισφορά στην ανάλυση της κατάστασης.

Διαβάζοντας με αρκετή ευχαρίστηση, το κείμενο «Μπ», συμφώνησα αμέσως με την πρωτοβουλία. Συμμερίζομαι την αίσθηση ότι μπορούμε αυτή τη στιγμή «να κοιτάξουμε λίγο παραπέρα». Αλλά διαβάζοντάς το μ' έχει αφήσει και μια κάποια πικρή επίγευση. Κατάλαβα τον λόγο διαβάζοντας ένα άλλο κείμενο, το «Πν», το οποία θα ταύτιζα με την επίσημη γραμμή της DGR [Deep Green Resistance], της οποίας το «Μπ» φαίνεται να είναι ένα είδος της προσαρμοσμένο στο γαλλικό πλαίσιο.

Εμφανίζεται μια ένταση μεταξύ δύο τρόπων σύλληψης της πρακτικής και άμεσης εναντίωσης στον βιομηχανικό κόσμο (δεν θα μιλήσω εδώ για τους τομείς που επιδιώκουν να τον εναντιωθούν κάνοντας διάλογο μαζί του): ο ένας, ο οποίος διατυπώνεται γύρω από την καταστροφολογική βαθιά οικολογία⁹, και είναι προσανατολισμένος στην προγραμματική και υπολογίσιμη (ποσοτική) λογική, και ο άλλος που, χωρίς να αποκλείει την «αριθμητική των καταστάσεων» ή το ενδεχόμενο του να «σκεφτούμε σαν στρατηγοί», όπως είπε κάποτε ο ένοπλος ποιητής René Char, ενεργεί σύμφωνα με μια ηθική που κάθε άτομο και κάθε ομάδα αναπτύσσεται ανεξάρτητα με τον τρόπο του. Αυτό που θα ονομάσω εδώ στρατηγική ηθική, δηλαδή ένας αναρχισμός ικανός να σκέφτεται τον σκοπό και τα μέσα ταυτόχρονα, έχει

⁹ Βαθιά οικολογία: κλάδος του αγγλοσαξονικού περιβαλλοντισμού. Επεκτείνει την κριτική του στο κοινωνικό σύνολο.

ελάχιστα κοινά με την προγραμματική οικολογία, τόσα λίγα όσα και με τον μαρξισμό-λενινισμό¹⁰ ή με οποιαδήποτε προφητεία και σχεδιασμό της επανάστασης.

Εάν το «Πν» είναι μια ψυχρή παρατήρηση σχετικά με την ασημαντότητα των επιθέσεων στις κεραίες αναμετάδοσης, υπό το πρίσμα των στρατηγικών μεθόδων που ορίζονται από το DGR και αναμεταδίδονται από το VR (Vert Résistance), το «Μπ» έχει πιο πολύ βάθος.

Παρουσιάζεται ως «καθολικός προβληματισμός για την επιλογή στόχων» και ενδιαφέρεται να προσδιορίσει τρία σημαντικά στοιχεία: την ικανότητα του τηλεπικοινωνιακού δικτύου να ανακάμπτει εύκολα από μεμονωμένες επιθέσεις, τη δυνατότητα για συντονισμένες επιθετικές δράσεις και το στρατηγικό ενδιαφέρον των ηλεκτρικών υποδομών.

Συμφωνώ με το γενικό σκεπτικό, που κατά τη γνώμη μου ακούγεται σαν πρόσκληση να μην περιορίσουμε την επίθεση σε μια αποκλειστικά μαχητική επανάληψη και να αυξήσουμε την ένταση. Αλλά το κείμενο εγείρει ορισμένα σοβαρά ερωτήματα και τα αφήνει στην άκρη πολύ βιαστικά. Επομένως, θέλω να εμβαθύνω τα τρία ζητήματα με τον δικό μου τρόπο: αυτό της καταστολής, αυτό της ιδεολογίας και αυτό της οργάνωσης. Καλώ τους ανθρώπους και τις ομάδες τους να προβληματιστούν ενεργά, είτε προέρχονται από το οικολογικό είτε από το αναρχικό ρεύμα.

Παρεμπιπτόντως, αναρωτιέμαι αν το ίντερνετ είναι το κατάλληλο μέρος για τέτοιου είδους συζήτηση. Όχι ότι, από καθαρότητα, δεν πρέπει ποτέ να πλησιάσουμε ένα πληκτρολόγιο υπολογιστή, αλλά μάλλον ότι, ρεαλιστικά, η καθιέρωση και η δημοσίευση των στρατηγικών κάποιου στο διαδίκτυο είναι ένα τεράστιο δώρο σε μια καταστολή που τεκμηριώνεται κυρίως μέσω του δικτύου και των τηλεφώνων.

Α, και κάτι ακόμα: το γεγονός ότι επιτίθεμαι στην καταστροφολογική σκέψη δεν σημαίνει ότι είμαι ανίκανος να αντιληφθώ τις επιπτώσεις του βιομηχανικού συστήματος στον κόσμο. Προτιμώ να αναπτύσσω με τον δικό μου τρόπο προσοχή σε ό,τι με περιβάλλει και να αξιολογώ τις πράξεις μου σύμφωνα με τις ηθικές μου αναφορές αντί να χρησιμοποιώ έναν παλιό μύθο για να σκεφτώ το παρόν και το μέλλον.

Πριν μπούμε στην ουσία του θέματος, ας θυμηθούμε μερικά στοιχεία που απαρτίζουν το πλαίσιο, για να καταλαβαινόμαστε.

1. Το πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε την αποδυνάμωση των καταληψιακών πρακτικών, και την αύξηση των επιθετικών πρακτικών, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Προφανώς, αυτό προκάλεσε την αντίδραση της εξουσίας και την ανάδυση ενός κατασταλτικού κύματος. Υπάρχουν δύο στοιχεία συγκεκριμένα που φαίνεται σημαντικό να μην παραβλεφθούν. Το

¹⁰ Ιδεολογία που σχεδιάζει την επανάσταση και αναπτύσσεται χωρίς ηθικά όρια.

πρώτο είναι ότι αφού προσπάθησε να αποδώσει τις επιθέσεις εναντίον των κεραιών αναμετάδοσης στην αντιεμβολιαστική και αντισημιτική συνωμοσιολογία (βλ. άρθρα που δημοσίευσε η Le Monde κατά τη διάρκεια του λοκντάουν), σκιαγραφήθηκε μια αστυνομική στρατηγική: στις αρχές Ιουνίου, λίγο μετά τις συντονισμένες επιθέσεις στο Παρίσι και την Γκρενόμπλ, το πρόσφατα αναδιαρθρωμένο Υπουργείο Εσωτερικών δημιούργησε μια νέα ερευνητική ομάδα αφιερωμένη ειδικά στο σαμποτάζ που ονομάζεται Oracle. Υπάρχει λοιπόν ένας νέος παίκτης στο παιχνίδι. Το δεύτερο στοιχείο που δεν πρέπει να λησμονηθεί είναι ότι είδαμε την εμφάνιση του ακτιβισμού υπέρ των λοκντάουν, κατά τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο του 2020. Το μεγαλύτερο μέρος του ακροαριστερού και οικολογικού πολιτικού χώρου είχε τοποθετηθεί, στην ουσία, υπέρ των υγειονομικών αστυνομικών μέτρων (πρόσεξε ότι κανένα από τα δύο κείμενα δεν αναφέρει το θέμα). Το ότι οι ακτιβιστές λειτουργούν ως γέφυρα για την εξουσιαστική πολιτική δεν με εκπλήσσει, αλλά η αποφασιστικότητα με την οποία το έχουν κάνει με άφησε έκπληκτη. Πού ήταν τα GJ [Κίτρινα Γλέκα] και οι XR [Extinction Rebellion] που είχαν βγει στους δρόμους την προηγούμενη χρονιά; Χειροκροτούσαν στα μπαλκόνια τους, ή ακόμα χειρότερα, μπροστά στις οθόνες τους.

Ο πολιτικός χώρος της ακροαριστεράς και της οικολογίας (χάριν συντομίας θα λέμε ο ακραίος χώρος από εδώ και στο εξής) είχε μπαστακωθεί στα σπίτια του σε σημείο που οι επιθέσεις, οι δολιοφθορές, η άμεση δράση, με κάποιες σπάνιες απόπειρες διαδηλώσεων ή άνοιγμα καντινών στους δρόμους, είχαν παρουσιαστεί ως τα τελευταία προπύργια της εξεγερσιακής δράσης, σε περιόδους που η εξουσία είχε σφίξει τον κλοιό. Και αυτή η συνειδητοποίηση δεν έγινε μόνο σε έναν κύκλο δικτυωμένων ατόμων: η πρακτική του εμπρησμού κεραιών είχε γίνει ένα κοινωνικό φαινόμενο: είτε αυτή τσουβαλιαζόταν με την συνωμοσιολογία, είτε δυσφημίζονταν, είτε υποστηρίζονταν – κάποιιοι θα έλεγαν μέχρι και το ότι έγινε δημοφιλής. Είναι στο χέρι του καθενός να καταλάβει αν αυτό είναι καλό ή όχι.

2. Παιζονιας έξω στα ανοιχτά: σχετικά με την καταστολή

Τα δύο κείμενα, Μπ και Πν, δημοσιεύθηκαν εν μέσω της κρίσης του Covid και δεν αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που προέκυψαν από αυτήν. Το να σκέφτεσαι την επίθεση εκτός πλαισίου είναι σαν να αφήνεις έξω τα στρατηγικά στοιχεία.

Όσον αφορά τους στόχους για παράδειγμα, υπάρχει ένα πράγμα που μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο, ότι οι μπάτσοι έχουν κατανοήσει καλά τη λογική των πρόσφατων επιθέσεων: τηλεπικοινωνίες, ενέργεια και... μπάτσοι. Διάφοροι ανώτεροι αξιωματούχοι το έχουν ανακοινώσει στον Τύπο. Η συνέχιση της επίθεσης κατά των κεραιών, ειδικότερα, απαιτεί προσεκτική σκέψη σχετικά με τον κίνδυνο ότι μερικές φορές μπορεί οι μπάτσοι να βρίσκονται ένα βήμα μπροστά.

Ποιες θα είναι οι στρατηγικές της αστυνομίας της ομάδας Oracle για να προσπαθήσει να σταματήσει το κύμα δολιοφθορών; Θα το ανακαλύψουμε σύντομα και φαίνεται να είναι μια καλή στιγμή να επισημάνουμε την ανάγκη για κουλτούρα ασφάλειας. Σίγουρα, η αντιτρομοκρατική αυτή τη στιγμή αρνείται να αναλάβει τις έρευνες, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τους νόμους που προκύπτουν μετά τις νέες ισλαμιστικές ενέργειες, αναμένεται να πολλαπλασιαστούν, όπως και στην Ιταλία, οι υποθέσεις με κατηγορίες για τρομοκρατία και εγκληματική οργάνωση, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής αστυνομίας και ενός οπλοστασίου τεχνολογικής επιτήρησης.

Αλλά πέρα από την καθαρά δικαστική και αστυνομική καταστολή, υπάρχει μια πιο λεπτή καταστολή την οποία πρέπει να προσέχουμε: οι οπαδοί του λοκντάουν που βασίζονται στη θεωρία του προνομίου (σύμφωνα με αυτή τη λογική: σαμποτάζ = βγήκε από το σπίτι του = υγιές άτομο = προνομιούχο = #ΜένουμεΣπίτι), μπορούν να αποδειχθούν καλοί βοηθοί της αστυνομίας αυτόν τον καιρό. Θα δούμε άραγε να γίνονται καταγγελίες για το ότι δεν υπάρχει εγκυρότητα για δράση; Η ιδέα ότι ο «λόγος» της ιατρικής δικαιολογεί την απραξία, επομένως η ιδέα ότι ο «λόγος» της υγείας, όπως και ο «λόγος» του κράτους, δεν είναι μια καθοριστική όψη της εξουσίας, είναι ίσως ο χειρότερος εχθρός που πρέπει να αντιμετωπίσουμε σήμερα, γιατί παρουσιάζεται με το πρόσχημα της αλληλεγγύης και της ισότητας. Το ένα χέρι στην τσέπη, το άλλο στο smartphone. «Δεν θα σας ξεχάσουμε», απείλησαν οι συντάκτες ενός κειμένου (που δημοσιεύτηκε σε πολλές ιστοσελίδες αντιπληροφόρησης) που απευθύνεται σε όσους αμφισβήτησαν το λοκντάουν. Στέλνω ένα μήνυμα σε αυτούς τους πρωταθλητές της βλακείας και της αυτο-αστυνόμευσης: Ούτε εγώ θα σας ξεχάσω.

Αυτοί που βίωσαν την κρίση του Covid ως μία εξέλιξη ολοκληρωτισμού πολιτικοποίησαν τα ζητήματα της ιατρικής και της τεχνολογίας. Αλλά ας μην γελιόμαστε: η αποπολιτικοποίηση αυτών των ζητημάτων ήταν παρόλα αυτά πολύ ισχυρή (όπως αποδεικνύεται από το κείμενο που δημοσιεύτηκε στο Rebellion αυτό το καλοκαίρι που ζητά την οικειοποίηση των τηλεπικοινωνιακών οργάνων για να γίνουμε διαδικτυακοί μαχητές σε περίπτωση νέου λοκντάουν). Μπαίνουμε στη σφαίρα όπου όλα μπορούν να δικαιολογηθούν για ιατρικούς λόγους και είναι πιθανό η καταστολή να βρει μια νέα βάση εκεί, έναν νέο εσωτερικό εχθρό.

3. Η ιδεολογία πίσω από τον στόχο

Αξίζει να σημειωθεί ότι η έξαρση των επιθέσεων επικεντρώνεται σε κρίσιμα στοιχεία της τεχνολογικής ανάπτυξης, βλέπει ξεκάθαρα ποια είναι η φύση της εξουσίας στην εποχή μας. Αλλά «τι αντιπροσωπεύουν οι 50 κεραίες σε σύγκριση με τις 30.000 που είναι εξαπλωμένες σε όλη την επικράτεια;» αναρωτιέται το Μπ λίγο βιαστικά. Πέρα από αυτή την ποσοτική (και υποτιμημένη) θεώρηση, πιστεύω ότι αντιπροσωπεύουν μια σημαντική συνειδητοποίηση των μέσων της εξουσίας, αφού στον ακραίο χώρο, όπως και γενικότερα στην κοινωνία, δεν ακούγεται, ή θεωρείται ακόμα και ύποπτη, η κριτική της τεχνολογίας. Φαίνεται ότι το

επεισόδιο του Covid έχει αποκαλύψει τη στρατηγική φύση των τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών: ποιο κράτος θα είχε επιτύχει τον κατ' οίκον περιορισμό σχεδόν ολόκληρου του πληθυσμού, αν δεν είχε συνδέσει προληπτικά κάθε πολίτη με μια άλλη πραγματικότητα; Για τον λόγο αυτό, με φαίνεται ότι το κείμενο παραβλέπει την ποιοτική πτυχή, το γεγονός ότι η κατά συρροή επίθεση στις κεραίες έχει πολύ νόημα, καθώς και ένα μήνυμα: η πληροφορική δεν μπορεί να συλληφθεί ως μέσο εξέγερσης πλέον. Η εξέγερση βρίσκεται στην καταστροφή της.

Πρόσεχε όμως τι μπορεί να ξεχάσεις εστιάζοντας υπερβολικά στο προσωπείο της εξουσίας που αποτελείται από τις τηλεπικοινωνιακές και ενεργειακές υποδομές, όπως κάνουν τα δύο κείμενα. Θα μπορούσε κανείς να ξεχάσει, για παράδειγμα, την ανάπτυξη των βιοτεχνολογιών ή την ιατροκοποίηση όλων των πτυχών της ζωής, που είναι αυτό που λείπει από την ανάλυση του DGR. Δεν είναι η ιατρική ο καλύτερος δούρειος ίππος των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της πυρηνικής τεχνολογίας; Τι δεν έγινε δεκτό με το πρόσχημα της «σωτηρίας ζώων»; Η κριτική της τεχνολογίας ως δράση αντιμετωπίζει ένα κεντρικό πρόβλημα αυτής της εποχής, αλλά πρέπει να αμφισβητήσει όλες τις πτυχές της εξουσίας. Προσέχοντας να μην ιεροποιηθεί η ιδέα της ζωής, ή των παραλλαγών της, η «φύση» και ο «άγριος κόσμος», λες και υπάρχει μια ιδέα, μια έννοια, μια λέξη που θα μπορούσε να περιλαμβάνει όλα όσα πρέπει να υπερασπιστούμε. Υπάρχουν πολλοί δίκαιοι αγώνες, γιατί να θέλει κανείς έναν δίκαιο σκοπό για να τους πραγματοποιήσουμε; Ειδικά αν αυτός ο σκοπός είναι η οικολογία, η οποία πρόκειται να γίνει μια από τις κύριες μορφές διακυβέρνησης. Η οικολογία, από τις απαρχές της (τόσο η εφεύρεση του όρου από έναν ευγονιστή τον 19ο αιώνα όσο και η πολιτική της εξέλιξη στη δεκαετία του 1970), δεν είναι αγάπη για λουλουδάκια: είναι μια ιδεολογία διαχείρισης, κάποιες φορές ως τάση εκμετάλλευσης της ζωής, κάποιες άλλες ως τάση διατήρησής της.

Το Μπ προτείνει τη μετάβαση από μια «σύγκρουση χαμηλής έντασης» σε μια «πιο ανοιχτή σύγκρουση». Συμφωνώ, αλλά για άλλη μια φορά, είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε γιατί. Για να υπερασπιστούμε τη φύση; Για να αποφευχθεί η κατάρρευση που θα έρθει ή που είναι ήδη εδώ; Αν και το κείμενο απομακρύνεται από μια απλοϊκή καταστροφολογία, τα πόδια του είναι κολλημένα στη λάσπη της οικολογίας. Ωστόσο, αν αυτή αποτέλεσε το κουκούλι στο οποίο είχαν αναπτυχθεί οι δυνάμεις που αντιμετωπίζουν την τεχνολογική εξουσία, θα είναι τώρα ο τάφος τους. Η οικολογία, πνιγμένη σε ένα συστημικό, κυβερνητικό και καταστροφολογικό όραμα, αιχμάλωτη σε αμυντικές συμπεριφορές και στην ιεροποίηση της ζωής, θα βουλιάξει αυτές τις δυνάμεις.

Να προχωρήσουμε σε πιο ανοιχτές συγκρούσεις, ναι, αλλά με ελαφρώς πιο ξεκάθαρες προοπτικές. Ένας προστατευμένος βιότοπος (είτε είναι ένα PNR [περιφερειακό φυσικό πάρκο] είτε μία ZAD [ζώνη υπεράσπισης]) μπορεί να προσφέρει καταφύγιο και μπορεί να αμυνθεί, αλλά δεν μάχομαι για την προστασία ενός οικοσυστήματος, ούτε για την κοινωνική ισότητα.

Μάχομαι για να βιώσω το γεγονός ότι αυτός ο γαμημένος κόσμος δεν είναι αμετάβλητος, ότι η μεγαμηχανή δεν είναι άφθαρτη, ότι ο Λεβιάθαν δεν είναι παντοδύναμος θεός και στην πραγματικότητα δεν είναι καν θεός. Και δεν χρειάζομαι την υποστήριξη καλών εργατών, καλών πολιτών ή καλών αγρίων.

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν πιστεύω σε τίποτα. Είμαι σε θέση να σκέφτομαι στρατηγικές και να οργανώνω τις δράσεις μου και να παρατηρώ τα αποτελέσματά τους, μερικές φορές ακόμη και παραπάνω απ' ό,τι περίμενα.

Υπάρχει, μέσα στην ιστορία της οικολογίας, μια παλιά ένταση που ανάγεται σχεδόν στις απαρχές της, η οποία περνά ανάμεσα σε κυβερνητικές προοπτικές και ριζοσπαστικές εμπειρίες. Είναι ξεκάθαρο πως η πρώτη μας έχει φέρει την εποχή του πράσινου καπιταλισμού και των ειδικών. Αλλά το ερώτημα που παραμένει είναι: υπάρχει πραγματικά ριζοσπαστική οικολογία; Η απάντησή μου είναι όχι, και πάλι όχι, και ορίστε οι δύο μου λόγοι γι' αυτό.

Πρώτον, γιατί η βαθιά οικολογία δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να επιστρέφει στις ίδιες ακριβώς έννοιες, στους ίδιους τρόπους οργάνωσης των ιδεών της παλιάς οικολογίας των ειδικών. Διαβάζοντας θλιβερά έργα όπως το πρόγραμμα του DGR (μπορεί να βρεθεί στον ιστότοπο Vert Résistance), συνειδητοποιούμε για άλλη μια φορά ότι πρόκειται για μια νέα εκδοχή της αναφοράς Meadows¹¹ με την λογική της να βασίζεται σε αλγόριθμους, συστήματα, καταρρεύσεις και μακροχρόνιες προγνώσεις. Πρόκειται για την ηγεσία του αντιβιομηχανικού αγώνα, ο επείγων χαρακτήρας του οποίου δικαιολογεί την απόρριψη όλων των ηθικών κριτηρίων. Ποσοτικοποιημένες πράξεις, όχι πράξεις με νόημα. Εκτός από το ύφος, δεν βλέπω κάτι το ραζοσπαστικό σε αυτό, μόνο μία συνέχεια του κόσμου των ειδικών.

Δεύτερον, από την στιγμή που η οικολογία είναι μια ιδεολογία (ιδέες και λέξεις που προσφέρονται ή επιβάλλονται για να καθοδηγήσουν το όραμα και τη δράση κάποιου στην πραγματικότητα), δεν μπορεί να είναι ριζοσπαστική. Η μόνη ιδιότητα που έχει μια ιδεολογία είναι να δικαιολογεί την ύπαρξή της. Μόλις σταματήσει να το κάνει, αρχίζει να διαλύεται και το μόνο που μένει να κάνει από εκεί και πέρα είναι είτε να μεταλλαχθεί είτε να εξαφανιστεί.

Η ριζοσπαστικότητα βρίσκεται μόνο στις αναλύσεις και τις δράσεις σε μια κατάσταση που κατανοείται με έναν μεμονωμένο και αυτόνομο τρόπο, καθώς επίσης και μέσω της πορείας στην οποία απελευθερωνόμαστε από τις ιδεολογίες που μας κρατούν πίσω.

4. Το φάντασμα της οργάνωσης

«Το κίνημά μας [...] και η μεγαλύτερη αδυναμία του: η παντελής έλλειψη οργάνωσης σε μεγαλομεσαία κλίμακα,» «το να μην έχουμε μια κεντρική ομάδα λήψης αποφάσεων, να μην

¹¹ Έκθεση ανάπτυξης που εκπονήθηκε το 1972 από μαθηματικούς για τους μεγαλοεπιχειρηματίες της βιομηχανίας, που ασχολήθηκαν με τους αγωνιστές της εποχής, καθιστώντας το έτσι ως πιστοποιητικό γέννησης της οικολογίας στην δεκαετία του '70.

έχουμε αρχηγό, να είμαστε διασκορπισμένοι, ακόμη και να διαφωνούμε σε πολλά σημεία είναι ίσως το καλύτερο μας όπλο ενάντια στην καταστολή,» «ας διατηρήσουμε λοιπόν την υγιή μας δυσπιστία σε οτιδήποτε μπορεί να μοιάζει με εξουσία, αλλά ας μην σταματήσουμε να σκεφτόμαστε πώς θα μπορούσαμε να οργανωθούμε ευρύτερα» (απόσπασμα από τον Μπ).

Το κείμενο παραπέμπει στην άτυπη μέθοδο, θεωρώντας την ως εγγύηση ασφάλειας, αλλά ζητώντας περισσότερη οργάνωση. Βρίσκουμε εδώ μια ένταση που αντιμετωπίζεται βιαστικά. Το ενδιαφέρον για συντονισμό είναι εμφανές, αλλά είναι για άλλη μια φορά απαραίτητο να γνωρίζουμε εάν αυτή η πρόσκληση έχει λάβει υπόψη τις απορρίψεις οργανωτικών μορφών που διατυπώθηκαν εδώ και χρόνια στα κοινωνικά και περιβαλλοντικά κινήματα. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ορίστε μια μικρή υπενθύμιση.

Η ατυπικότητα δεν είναι απλώς ένας μηχανισμός ασφαλείας και δεν είναι το αντίθετο μιας οργάνωσης. Θα μπορούσε κάλλιστα να είναι μια οργάνωση με κρυμμένη εξουσία. Το να απαλλαχθούμε από ηγέτες δεν αρκεί για να απαλλαχθούμε από καθοδηγήσεις, ούτε το να σκεφτόμαστε σε μικρές ομάδες αρκεί για να σκεφτόμαστε ελεύθερα. Το πρόβλημα της μορφής και του μεγέθους οργάνωσης είναι δευτερεύον, το ουσιαστικό πρόβλημα είναι η ποιότητα των σχέσεων. Είναι η διάθεση για ανάλυση, η τάση του καθένα για κριτική και η αυτοκριτική, που επιτρέπουν σε μια ομάδα να μην γίνει οργάνωση, ακόμα και άτυπη. Είναι μια συνειδητή απόρριψη, μια επιλογή, αλλά όχι μια βιαστική επιλογή. Γεννιέται από εμπειρίες κομμουνιστικής, κομματικής ή μικροπολιτικής οργάνωσης. Εκείνες οι πολιτικές μορφές όπου οι στόχοι υπερिशύουν των αμφιβολιών και της επιλογής των μέσων, ακόμη και όταν κανείς δεν θυμάται ποιος ήταν ο στόχος. Το θεμελιώδες ερώτημα, για μένα, είναι: μπορεί κανείς να οργανωθεί χωρίς ιεραρχία, μπορεί κανείς να ενεργήσει μέσα σε μια οργάνωση χωρίς να χάσει ταυτόχρονα και τον στόχο και την ελευθερία επιλογής των μέσων;

Αν το καλοσκεφτούμε, η οργάνωση και η δράση είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετες δραστηριότητες. Η δράση συνίσταται στο να διαταράσσεις καταστάσεις, ενώ η οργάνωση στο να φέρεις τάξη στις καταστάσεις. Το να μην έχεις οργάνωση δεν είναι επιλογή τακτικής (αποφυγή καταστολής): είναι ηθική επιλογή. Με τον ίδιο τρόπο, η διεύρυνση του κύκλου δράσης δεν υποκινείται από μια επιλογή τακτικής (επίτευξη αποτελεσματικότητας), είναι αποτέλεσμα μιας αργής διαδικασίας, που προέρχεται από τη γέννηση μιας κουλτούρας δράσης και ασφαλείας. Διαφορετικά, δημιουργούμε καθοδηγήσεις, αφήνουμε κάποια μέσα, κατασκευάζουμε μόδες, πλασάρουμε μύθους, πολλαπλασιάζουμε εντολές: οργάνουμε το χωράφι όπου ο ακτιβισμός και ο κομφορμισμός θα φυτρώσουν σαν ζιζάνια. Παράδειγμα; Ήδη επικρατεί ένας νέος μύθος στις αφηγήσεις περί συντονισμένων επιθέσεων: το μπλακ άουτ. Αλλά επειδή κανείς δεν το έχει δει να συμβαίνει, αυτός ο μύθος εμφανίζεται μέσα από ένα διακριτικό μοτίβο: «μια επιπλέον κεραία θα είχε προκαλέσει διακοπή στην μητρόπολη» (“Μπ”), «ην επόμενη φορά που θα σβήσουν τα φώτα μπορεί να μην ξανα-ανάψουν» (άλλο

κείμενο σχετικά με τις διακοπές ρεύματος). Αυτό το «ήμασαν τόσο κοντά», λες και είναι μια απλή τεχνική σημείωση, είναι η νέα εκδοχή του «την επόμενη φορά θα πετύχουμε» των επαναστατών. Δεν είναι τίποτα άλλο πέρα από τον μύθο της Μεγάλης Ημέρας της Επανάστασης, που σερβίρεται τώρα με σως μπάρμπεκιου.

Οι μύθοι είναι όργανα εξουσίας, αντικαθιστούν την σκέψη. Πρέπει να καταπολεμηθούν αδυσώπητα. Υπάρχουν άλλοι τρόποι για να θρέψουμε την φαντασία μας χωρίς να πουλάμε όνειρα.

Πιστεύω ότι η δράση μπορεί να οργανωθεί χωρίς να εγκαταλείψουμε την ελευθερία επιλογής των μέσων και την ελευθερία αμφισβήτησης των επιδιωκόμενων σκοπών. Η βασική προϋπόθεση έγκειται στην ικανότητά μας να δημιουργήσουμε μια πολιτική κουλτούρα αμφιβολίας, προβληματισμού, κριτικής σκέψης και εκπαίδευσης, γιατί μόνο κάτω από αυτές τις συνθήκες η οργάνωση γίνεται αυτόνομο ον και οι άνθρωποι διατηρούν την ικανότητα να την αμφισβητήσουν, να την αλλάξουν ή να την καταστρέψουν, όποτε κριθεί αυτό αναγκαίο. Αλλά πρέπει να έχουμε κατά νου ότι στην πράξη, κάθε οργάνωση τείνει να μυστικοποιείται και να αυτοδικαιολογείται, ως προσπάθεια επιβίωσης θυσιάζοντας ένα μέρος των ατόμων που την απαρτίζουν.

«Κάθε επίθεση είναι καλή από μόνη της. Αλλά πρέπει να ξέρουμε τι ακριβώς περιμένουμε από αυτή. Τι μας προσφέρει και τι όχι. Ποια είναι τα αποτελέσματά της και ποια τα όριά της. Τι παράγει και τι δυνατότητες ανοίγει». (“Μπ”). Καταραμένη στρατηγική σχεδιασμού! Η επίθεση δεν είναι δουλειά, ούτε παραγωγική διαδικασία. Το αποτέλεσμα δεν είναι γνωστό εκ των προτέρων, μπορεί να είναι ασαφές ακόμη και μετά: αυτή είναι μια καλή στιγμή να επιστρέψουμε στην ανάλυση, η οποία δεν διαχωρίζεται από τη δράση. Κάθε άμεση δράση διαταράσσει την κατάσταση, έστω και με απειροελάχιστο τρόπο, αλλά το να θέλεις να ελέγξεις αυτή την διαταραχή, εκτός του ότι δείχνεις τρομερά αφελής, σημαίνει ότι προσπαθείς να θεσπίσεις κάποιο πρόγραμμα. Κάτι που σύντομα θα χρειαστεί μια εξουσιαστική αρχή για να μπορέσει να το επιβάλλει. Και που θα χρειαστεί κάποια ιδεολογία για να δικαιολογηθεί. Και νά ‘μαστε πάλι πίσω στον βούρκο.

Είναι παράδοξο ότι οι υπερασπιστές της καταστροφολογικής σκέψης όπως το DGR δεν έχουν ενσωματώσει αυτό που μας δίδαξε ο μόνος σημαντικός καταστροφολόγος: ο Gunter Anders, πριν από μισό αιώνα τόνισε πως οι πυρηνικές τεχνολογίες ενδεχομένως καθιστούν αδύνατες όλες τις επαναστάσεις, επειδή θα εξαρτώνταν από πυρηνικούς τεχνικούς για να διαλύσουν τις εν λόγω τεχνολογίες. Αυτό για εμένα δεν σημαίνει πως τίποτα δεν είναι εφικτό, αλλά ότι στην πυρηνική εποχή, η ιδέα της αποτελεσματικότητας των εξεγέρσεών μας βρίσκεται σε κρίση. Χωρίς να παραιτηθούμε, είναι απαραίτητο να λάβουμε υπόψιν αυτό το πρόβλημα εάν δεν θέλουμε να ακολουθήσουμε τη μοίρα του περιβαλλοντικού κινήματος, που αποπολιτικοποίησε

και έκανε άορατο το πυρηνικό ζήτημα, μεταφέροντας την έννοια της καταστροφής στις κλιματικές της πτυχές.

Ίσως κάποτε να μπορέσουμε να βάλουμε ένα τέλος σε ολόκληρη την ατομική βιομηχανία, στρατιωτική και μη. Αλλά κανείς δεν μπορεί να πει σήμερα πως, Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να εξερευνήσουμε τους διάφορους τρόπους. Τα προγράμματα και οι αντιλήψεις περί αποτελεσματικότητας της δράσης δεν θα μας ωφελήσουν.

Πίσω από αυτά τα προβλήματα κρύβεται η σχέση μας με τον χρόνο. Ο μύθος της καταστροφής, όπως και αυτός της επανάστασης από την οποία γεννήθηκε, απαιτεί σκέψη για το παρόν με όρους ενός ιδεολογικά προκαθορισμένου μέλλοντος. Επομένως, η δράση θα πρέπει να οργανωθεί σύμφωνα με ένα προσχεδιασμένο μέλλον. Αλλά υπάρχει ένας άλλος τρόπος σύλληψης του χρόνου και της δράσης: Βλέπω την επίθεση ως έρευνα, η οποία δρα στο παρόν για να το διαταράξει, απομακρύνοντας από το προκαθορισμένο μέλλον, αποκαλύπτοντας την πραγματικότητα αυτού του κόσμου. Η μόνη στρατηγική που έχει νόημα για εμένα είναι αυτή που αποτελείται από την ανάλυση κάθε κατάστασης, κάθε αναστάτωσης, στα χέρια των ίδιων των ατόμων που δρουν.

Οι τηλεπικοινωνίες και η ενέργεια είναι στρατηγικοί στόχοι. Μας επιτρέπουν να πειραματιστούμε με κάποιες από τις προοπτικές για το μπλακ άουτ, και πέρα από αυτό, για την διαταραχή του μύθου μιας κοινωνίας αποτελούμενης από άτρωτα δίκτυα, «ανθεκτικά» όπως λέμε στις μέρες μας. Αλλά αυτή η στρατηγική δεν πρέπει να κλειστεί στον εαυτό της. Δεν πρέπει να τυφλωθούμε από αυτήν την δυναμική: οι κεραίες και οι κόμβοι οπτικών ινών δεν είναι οι μόνοι εφικτοί στόχοι ενάντια στις τηλεπικοινωνίες, μερικοί στόχοι είναι πιο διακριτικοί (κάθε μικρό καλώδιο οπτικών ινών είναι ένας πιθανός στόχος) και κάποιοι άλλοι είναι πιο φιλόδοξοι: δεν υπάρχει κάτι εδώ γύρω που ελέγχει τους καινούργιους αυτούς δορυφόρους 5G;

Δεν υπάρχει όμως εκ των προτέρων «κάτι που πρέπει να γίνει». Γιατί στην εποχή μας δεν αρκεί να κοιτάμε έξω από το παράθυρο ή να διαβάζουμε τα σωστά βιβλία για να γνωρίζουμε πώς λειτουργεί αυτός ο κόσμος. Είμαστε σαν τους πιθήκους που δεν ξέρουν πως είναι χτισμένο το κλουβί τους. Η επίθεση είναι μια έρευνα, ένα μέσο που μας επιτρέπει να γνωρίσουμε αυτόν τον κόσμο, καθώς και την κριτική του στην πράξη. Κάθε άτομο, κάθε ομάδα, πρέπει πρώτα να επιλέξουν τον δρόμο τους, να παίξουν το δικό τους παιχνίδι, να καθορίσουν τους δικούς τους χρόνους.

Δεν υπηρετώ την οικολογία ή οποιαδήποτε άλλη ιδεολογία. Ούτε καν τον αναρχισμό ή τον μηδενισμό. Αν η επίθεση είναι πολιτικό πρόγραμμα, παραγωγικό έργο ή αν τελικά στοχεύει μόνο στο να ξεσηκώσει τις γλώσσες, να δικαιολογήσει μια ιδεολογία, να στηρίξει ένα πρόγραμμα, ας επιστρέψει στον ακτιβισμό από τον οποία προέκυψε. Αλλά εάν η επίθεση είναι μια συνεχιζόμενη έρευνα, εάν ακολουθήσει τον δικό της δρόμο και καθιερώσει τη δική της

στρατηγική, τότε είναι πολύ πιθανό να μην μπορέσει να την κατανοήσει εύκολα κανένας προφήτης ή μάντης.

Πέρα από την αμεσότητα

Αναρχικές φιλοδοξίες ενάντια στην/στις εν εξελιξεί καταστροφή/ές

Sans détour, Μάρτιος 2021

Ξαναδιαβάζοντας κάποια παλιά αναρχικά κείμενα, έχω συχνά την εντύπωση ότι οι σύντροφοι πριν από εκατό χρόνια είχαν πολύ πιο ξεκάθαρες ιδέες από εμάς σχετικά με τον κόσμο για τον οποίο πολεμούσαν και τον δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσουν για να επιτύχουν μια μέρα την ελευθερία που τόσο διακαώς επιθυμούσαν. Σήμερα ζούμε σε μια σκοτεινή και άρρωστη εποχή, που μας αφήνει ελάχιστες ελπίδες για το μέλλον. Οποιαδήποτε εικασία για έναν υποθετικό επαναστατικό μετασχηματισμό πρέπει να αντιμετωπίσει έναν «ρεαλισμό» που δεν κάνει παραχωρήσεις στα ιδανικά και την ουτοπία. Αλλά, αν αποφασίσουμε να αφιερώσουμε τη ζωή μας (ή ένα μεγάλο μέρος της) στον αγώνα, γιατί να μην προσπαθήσουμε να προχωρήσουμε πέρα από την άμεση δράση, ακόμα κι αν είναι μόνο με την φαντασία; Γιατί να μην προσπαθήσουμε να σκεφτούμε τι εννοούμε – και όχι μόνο από θεωρητική σκοπιά – όταν μιλάμε για επανάσταση και να αναρωτηθούμε από ποια στάδια πρέπει απαραίτητα να περάσει μια τέτοια διαδικασία; Ή μήπως θα έπρεπε να κηρύξουμε οριστικά καταδικασμένη κάθε πιθανότητα ριζοσπαστικής αλλαγής στην πορεία της ιστορίας, επομένως να απορρίψουμε αυτή τη φιλοδοξία και να ομολογήσουμε ότι οι αγώνες και οι πράξεις μας χρησιμεύουν μόνο για να δίνουν νόημα και ευχαρίστηση στην ύπαρξή μας, για να μας εμποδίσουν να πέσουμε σε κατάθλιψη, παραίτηση, πλήξη ή απόγνωση;

Δεν σκοπεύω να αρνηθώ αυτή την υπαρξιακή διάσταση του αγώνα, που είναι αρχέγονη και χωρίς την οποία, είμαι βαθιά πεπεισμένος, δεν είναι δυνατή καμία ριζοσπαστική αλλαγή. Παρόλο που, σε ορισμένες στιγμές αισιοδοξίας – για παράδειγμα λόγω μιας απροσδόκητης συνάντησης ή ειδήσεων που ανεβάζουν τα πνεύματα, μιας κίνησης δρόμου συγκεκριμένου μεγέθους ή λόγω του πολλαπλασιασμού διαφορετικών και ποικίλων επιθέσεων – λέω στον εαυτό μου ότι δεν είμαστε οι μόνοι που εύχονται αυτή τη μεταμόρφωση. Στην καθημερινή μας παρατήρηση της φρίκης που κινεί τον κόσμο, κινδυνεύουμε να ξεχάσουμε ότι η ένταση προς την ελευθερία συνεχίζει να ζει πολύ πιο πέρα από εκείνους που γνωρίζουν και φέρουν αναρχικές ιδέες στην καρδιά τους. Γιατί λοιπόν να μην σκεφτούμε, όπως γινόταν τότε, τι θα σήμαινε ένας επαναστατικός μετασχηματισμός, γιατί να μην μιλήσουμε γι' αυτό, γιατί να μην έχουμε αυτό το βλέμμα προς το μέλλον, χωρίς ψεύτικες ελπίδες ή όμορφες ψευδαισθήσεις, αλλά και χωρίς κυνισμό ή απογοήτευση;

Πριν από έναν αιώνα, εν μέσω μιας εποχής ίσως πιο αποθαρρυντικής από τη δική μας – ο κόσμος μόλις είχε βγει από την πρώτη παγκόσμια σφαγή– οι επαναστατικές ιδέες εξακολουθούσαν να διαδίδονται ευρέως, ο Ερρίκο Μαλατέστα έγραψε: «Όταν ανατραπούν οι μοναρχικές δυνάμεις, όταν καταστραφούν οι αστυνομικές δυνάμεις, όταν ο στρατός διαλυθεί, δεν θα αναγνωρίσουμε καμία νέα κυβέρνηση, ειδικά αν είναι μια κεντρική κυβέρνηση που επιδιώκει να κατευθύνει και να ρυθμίσει το κίνημα. Θα ενθαρρύνουμε τους εργάτες να πάρουν στην κατοχή τους τη γη, τα εργοστάσια, τα τρένα, τα πλοία, δηλαδή όλα τα μέσα παραγωγής, να οργανώσουν αμέσως νέα παραγωγή, εγκαταλείποντας μια για πάντα άχρηστες και επιβλαβείς πολυτέλειες, συγκεντρώνοντας τις περισσότερες δυνάμεις στην παραγωγή τροφίμων και σε είδη πρώτης ανάγκης. Θα προωθήσουμε τη συλλογή και οικονομία¹² όλων των υπάρχοντων προϊόντων και την οργάνωση της τοπικής κατανάλωσης και ανταλλαγής μεταξύ γειτονικών και απομακρυσμένων τοποθεσιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της δικαιοσύνης και τις ανάγκες και τις δυνατότητες της στιγμής. Θα καταλάβουμε άδεια ή αραιοκατοικημένα σπίτια, ώστε κανείς να μην μένει χωρίς στέγη [...]. Θα βιαστούμε να καταστρέψουμε τράπεζες, τίτλους ιδιοκτησίας και οτιδήποτε αντιπροσωπεύει και εγγυάται την κρατική εξουσία και τα καπιταλιστικά προνόμια. «Θα προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε μια κατάσταση πραγμάτων που θα καθιστούσε αδύνατη την ανασυγκρότηση μιας αστικής κοινωνίας».

Αυτό, πολύ σχηματικά, συνίστατο η επανάσταση και ο ρόλος που έπρεπε να παίξουν οι αναρχικοί σύμφωνα με τον ακούραστο Ναπολιτάνο ανατρεπτικό. Μια αρκετά σαφής αντίληψη, παρά τα τεράστια εμπόδια που θα συνεπαγόταν μια τέτοια διαδικασία, και ευρέως αποδεκτή από ένα μεγάλο μέρος των συντρόφων της εποχής. Φυσικά, όπως και σήμερα, το αναρχικό κίνημα διασχίστηκε από πολλαπλές συζητήσεις και συγκρούσεις. Για παράδειγμα, υπήρξαν εκείνοι που, όπως ο ίδιος ο Μαλατέστα, υποστήριζαν την οικοδόμηση μιας ενιαίας και

¹² Η οικονομία ως «αποτελεσματική και λογική διαχείριση των αγαθών».

ομοσπονδιακής αναρχικής οργάνωσης – με επίσημη δομή, κοινό πρόγραμμα, επιτροπές κ.λπ – και αυτοί που υποστήριζαν την ελεύθερη συσχέτιση του κόσμου με βάση την συγγένεια, πέρα από οποιαδήποτε σταθερή δομή, με ατομικές πρωτοβουλίες και διάχυση προπαγάνδας, χωρίς καμία μορφή συγκεντρωτισμού. Υπήρχαν αναρχικοί που ήταν υπέρ μιας συμμαχίας με ορισμένα πολιτικά κόμματα (σοσιαλιστικά, κομμουνιστικά, ρεπουμπλικανικά) για την ανατροπή της μοναρχίας, και άλλα που απέρριψαν σθεναρά αυτά τα «κοινά μέτωπα» με εξουσιαστές και ρεφορμιστές. Υπήρχαν εκείνοι που υποστήριξαν την ένοπλη απεργία και την κατάληψη εργοστασίων, ενώ άλλοι ήταν αφοσιωμένοι στην «ελευθεριακή εκπαίδευση» και άλλοι έσπευσαν να επιτεθούν στους εκπροσώπους και τις δομές της κυριαρχίας, χωρίς να περιμένουν τις μάζες. Ωστόσο, παρά αυτές τις διαφορές στο όραμα και τη μέθοδο, δεν νομίζω ότι κάνω λάθος όταν δηλώνω ότι οι περισσότεροι μοιράζονταν, σε γενικές γραμμές, μια αντίληψη για την επαναστατική διαδικασία παρόμοια με αυτή που περιγράφεται στο αναφερόμενο απόσπασμα. Ένοπλος ξεσηκωμός του πληθυσμού, καταστροφή Εκκλησίας και Κράτους, απαλλοτρίωση της αστικής τάξης και κολεκτιβοποίηση της γης, των μέσων παραγωγής και των προϊόντων της εργασίας τους, κατάργηση της ιδιοκτησίας, αυτά θα ήταν τα στάδια μέσα από τα οποία θα κατάφερναν οι προλετάριοι να οικειοποιηθούν εκ νέου τη ζωή τους, απελευθερώνοντας επιτέλους τον εαυτό τους από τον ζυγό των εκμεταλλευτών. Δεν επρόκειτο μόνο για ωραία λόγια και δεν πιστεύω ότι οι σύντροφοι της εποχής ήταν αφελείς ή παραπλανημένοι άντρες και γυναίκες. Γνώριζαν το τεράστιο τίμημα που απαιτούσε μια τέτοια διαδικασία και πολλοί από αυτούς έπεσαν στην προσπάθεια να διαταράξουν την κατεστημένη τάξη.

Έναν αιώνα μετά το άρθρο του Μαλατέστα, τι μπορούμε να διαφυλάξουμε από μια τέτοια αναρχική αντίληψη της επανάστασης; Αν και σήμερα δεν μιλάμε ποτέ, ή σπάνια, για το «πώς θα κάνουμε την επανάσταση», με φαίνεται ότι σιωπηρά ένας συγκεκριμένος αριθμός συντρόφων εξακολουθεί να έχει κατά νου, σε γενικές γραμμές, τα στάδια που αναφέρει ο Μαλατέστα (μεταξύ άλλων). Αλλά τα πράγματα έχουν αλλάξει αρκετά από τότε, και συνεχίζουν να αλλάζουν με τόσο γρήγορο ρυθμό που η κατανόησή μας για τον κόσμο φαίνεται πάντα ανεπαρκής μπροστά στην πραγματικότητα.

Η αναρχία μπορεί μόνο να είναι αντιβιομηχανική

Αν έναν αιώνα πριν η βιομηχανική κοινωνία – με τα ορυχεία της, τις πετρελαιοπηγές της, τα εργοστάσια και τα τρένα της – είχε ήδη αρχίσει να απλώνει τα πλοκάμια της σε ένα μέρος του κόσμου, σήμερα έχουμε φτάσει σε τέτοιο επίπεδο απαλλοτρίωσης και καταστροφής που μια ματιά στο παρελθόν πρέπει αναπόφευκτα να αμφισβητήσει ορισμένες από τις ιδρυτικές ιδέες του αναρχισμού. Έχουμε απομακρυνθεί πολύ από τις μεγάλες ελπίδες που γεννούσε η πρόοδος εκείνη την εποχή, ακόμη και μεταξύ των εχθρών της κυριαρχίας. Ο ίδιος ο Μαλατέστα έγραψε ότι «η παραγωγή, εάν πραγματοποιηθεί από όλους, προς όφελος όλων, και χάρη στη βοήθεια

που παρέχει η χημεία και η μηχανική, μπορεί να αυξηθεί επ' αόριστον». Ένα μεγάλο μέρος των επαναστατών ήταν πεπεισμένοι ότι, κάτω από τον έλεγχο των εργατών και προς όφελός τους, η τεχνοεπιστημονική ανάπτυξη θα είχε αποδειχθεί ένα είδος πανάκειας ικανής να βάλει τέλος στα κουραστικά καθήκοντα της ανθρωπότητας. Σύμφωνα με αυτό το όραμα, οι ισχυρές τεχνολογίες της καπιταλιστικής κοινωνίας (τρένα, αεροπλάνα, βιομηχανικά μηχανήματα...) θα μπορούσαν να συνεχίσουν να κατασκευάζονται σε μια κοινωνία χωρίς τάξεις ή ιεραρχίες. Το «μόνο» που ήταν απαραίτητο ήταν να περάσει ο έλεγχος της παραγωγής από τα χέρια των αφεντικών στα χέρια των «προλετάρων». Οι δύο σημαντικότερες επαναστατικές απόπειρες στην Ευρώπη, στη Ρωσία και την Ισπανία – παρά τις διαφορές μεταξύ τους ως προς τις συνθήκες και τις σχέσεις μεταξύ εξουσιαστών και αντιεξουσιαστών – έδειξαν ότι αυτή η αλλαγή των χεριών στην πράξη συνιστούσε την εγκαθίδρυση μιας νέας ιεραρχίας και συνεπαγόταν η διατήρηση του καταμερισμού της εργασίας, η εξειδίκευση και η αποξένωση. Ακόμη και κάτω από το ελευθεριακό λάβαρο της CNT, στην Ισπανία, η εκμετάλλευση των εργατών συνέχιζε να υπάρχει και οι διαμαρτυρίες, οι απεργίες και οι συγκρούσεις στα εργοστάσια πολλαπλασιάζονταν. Ήδη εκείνη την εποχή, παρόλο που η εκβιομηχάνιση ήταν πρόσφατη, καμία ελευθεριακή επανοικειοποίηση του βιομηχανικού κόσμου δεν ήταν δυνατή, τουλάχιστον σε μεγάλη κλίμακα. Η διατήρηση των εργοστασίων σήμαινε την διατήρηση αυτού του είδους λειτουργίας, αλλά λίγοι επαναστάτες φαίνεται ότι είχαν πλήρη συνείδηση περί αυτού.

Τώρα ας σκεφτούμε για λίγο τη ζωή των περισσότερων συγχρόνων μας. Αν σκεφτούμε όλα όσα καθιστούν δυνατή κάθε χειρονομία, κάθε δραστηριότητα του «σύγχρονου ανθρώπου», βρίσκουμε σενάρια θανάτου και καταστροφής σε μεγάλη κλίμακα. Από πού προέρχονται τα τρόφιμα και τα ρούχα μας; Από αχανή στρέμματα μονοκαλλιεργειών που ελέγχονται από την γεωργική βιομηχανία, πλημμυρισμένα από φυτοφάρμακα και συνθετικά λιπάσματα, που καλλιεργούνται από μηχανές που εξαρτώνται από το πετρέλαιο και όλο και περισσότερο από ρομπότ. Πώς μετακινούμαστε; Με μηχανές που κατασκευάζονται από σκλάβους από όλον τον κόσμο, οι οποίες λειτουργούν με πετρέλαιο ή πυρηνική ενέργεια. Και τι μπορούμε να πούμε για τους υπολογιστές, τα smartphone και το σύνολο της τηλεπικοινωνιακής υποδομής; Τι γίνεται με τις τεχνολογίες και τα φάρμακα με τα οποία θεραπευόμαστε; Το σημείο εκκίνησης δεν έχει σημασία, φτάνουμε πάντα σε απαλλοτριωμένες, κατεστραμμένες και δηλητηριασμένες εκτάσεις στις πέντε ηπείρους, σε τεράστια ορυχεία χαλκού, λιθίου και κοβαλτίου, σπάνιων γαιών και πολλών άλλων υλικών, με τις δεξαμενές διαλυτών τους, όπως κυάνιο ή υδράργυρο, ή τους τόνους υδρογονανθράκων που εξάγονται από τα έγκατα της γης και απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα με τη μορφή διοξειδίου του άνθρακα. Πυρηνικοί σταθμοί, κατεστραμμένα δάση, υπέρογκες ποσότητες χημικών, ηλεκτρονικών και ραδιενεργών αποβλήτων που συσσωρεύονται παντού. Τα ζωντανά είδη εξαφανίζονται με ιλιγγιώδη ρυθμό, οι πηγές γλυκού νερού μειώνονται δραστικά, οι θερμοκρασίες αυξάνονται.

Ο διαχωρισμός του «οικολογικού ζητήματος» από το «κοινωνικό ζήτημα» δεν έχει νόημα και εξυπηρετεί μόνο τα συμφέροντα των πολιτικών και των εμπόρων. Είναι προφανές ότι τα ανθρώπινα όντα, όπως και άλλα είδη, υφίστανται τις συνέπειες της βιομηχανικής εκμετάλλευσης. Παντού η καταστροφή της γης συνοδεύεται από ελλείψεις, επιδημίες, μαζικές εξόδους, ατελείωτους πολέμους για τον έλεγχο των πρώτων υλών. Ο ρυθμός της καταστροφής που προκαλείται από την βιομηχανική κυριαρχία επιταχύνεται κάθε λεπτό, κάθε δευτερόλεπτο. Είναι η ίδια η λογική της συσσώρευσης και του κέρδους που απαιτεί ολοένα και περισσότερο μείωση του κόστους και αύξηση της ταχύτητας και της ποσότητας της παραγωγής, διαφοροποιώντας την προσφορά. Τα πλοκάμια της μηχανής εκτείνονται πλέον σε όλες τις γωνίες του πλανήτη, μέσα, πάνω και έξω από αυτόν: από τις κορυφές των Άνδεων μέχρι τον βυθό, από τα δάση του Αμαζονίου μέχρι την έρημο Σαχάρα, από το υπέδαφος μέχρι το διάστημα· όπου κυκλοφορούν χιλιάδες δορυφόροι και όπου αναζητούνται πρώτες ύλες για εκμετάλλευση.

Σε αυτόν τον κόσμο που όλα γίνονται τεχνητά, στον οποίο κάθε άτομο γίνεται γρανάζι σε μια μηχανή που κανείς δεν μπορεί να ελέγξει πλήρως, σε αυτόν τον κόσμο όπου η απώλεια νοήματος και η απελπισία γίνονται αποβλάκωση, κυνισμός και τυφλή βία... επιστρέφουμε στην αρχική ερώτηση: Ποια επανάσταση είναι δυνατή και επιθυμητή; Με φαίνεται αναπόφευκτο ότι θα υπάρχουν όλο και πιο συχνά σενάρια βίαιης σύγκρουσης μεταξύ των εκμεταλλεζόμενων και των εκμεταλλευτών, μεταξύ στρατιωτικών δυνάμεων που προστατεύουν προνομιούχες μειονότητες και πλήθη πεινασμένων, μεθυσμένων, σκλαβωμένων ανθρώπων... (άλλωστε, δεν συμβαίνει ήδη αυτό στην περίπτωση των εκατομμυρίων κατοίκων που αποκαλούνται λακωνικά «τρίτος κόσμος», οι οποίοι αναγκάζονται να μεταναστεύσουν;), αλλά και πραγματικών πολέμων επιβίωσης μεταξύ των φτωχών. Ποιες δυνατότητες για ριζικό μετασχηματισμό του κατεστημένου θα μπορούσαν να ανοίξουν σε ένα τέτοιο πλαίσιο και προς ποιες κατευθύνσεις πρέπει να προχωρήσουμε ως αναρχικοί;

Πρώτον, στις μέρες μας με φαίνεται αναπόφευκτη μια παρατήρηση: το πρόβλημα δεν είναι μόνο ποιος κατέχει τα μέσα παραγωγής και το προϊόν της εργασίας τους, αλλά η ύπαρξη και η ίδια η φύση αυτών των μέσων παραγωγής και αυτών των προϊόντων. Η απαλλοτρίωση και η αυτοδιαχείριση του υπάρχοντος, των βιομηχανικών μηχανημάτων στα οποία όλοι είμαστε βυθισμένοι, σίγουρα δεν είναι επιθυμητοί στόχοι, και στην πραγματικότητα θα ήταν αδύνατο να επιτευχθούν. Ας πάρουμε ως παράδειγμα το πετρέλαιο, αυτός ο απαραίτητος πόρος συγκεντρωμένος σε έναν αρκετά μικρό αριθμό περιοχών, χωρίς τον οποίο ο κόσμος όπως μοιάζει σήμερα θα σταματούσε: πώς θα μπορούσε η εξόρυξη και η διεθνής διανομή αυτού του πόρου να είναι αυτοδιαχειριζόμενη από τους εργάτες; Πώς θα μπορούσε να τα καταφέρει χωρίς μια αυστηρά ιεραρχική και στρατιωτικοποιημένη οργάνωση;

Καμία δυνατότητα απελευθέρωσης δεν είναι νοητή χωρίς να σταματήσει η μηχανή του θανάτου, χωρίς την εγκατάλειψη και την καταστροφή του. Αν και ένα τέτοιο συμπέρασμα μπορεί να φαίνεται παράλογο σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού, είμαι βαθιά πεπεισμένος ότι αυτή είναι η μόνη διέξοδος και ότι προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να κινηθούν οι προσπάθειές μας. Ο μόνος εφικτός δρόμος για όσους φιλοδοξούν την ελευθερία, ή απλώς εκείνους που είναι αποφασισμένοι να αποτρέψουν την οριστική εξόντωση της ζωής από τον βιομηχανικό κόσμο. Ωστόσο, είναι ένας μακρύς και δύσκολος δρόμος και πιστεύω ότι δεν μπορούμε πλέον να αποφύγουμε τα τεράστια εμπόδια και διλήμματα που βρίσκονται κατά μήκος του.

Μια επώδυνη ρήξη

Δεν είναι υπερβολή να συγκρίνουμε ένα μεγάλο μέρος της ανθρωπότητας με ένα ανίατο άρρωστο άτομο του οποίου η επιβίωση εξαρτάται από τη σύνδεσή του με ηλεκτρικά καλώδια. Σε ένα φάκελο της Ανασκόπησης του Ελβετικού Στρατού αφιερωμένο στην υπόθεση του μπλακ άουτ, αυτό φαίνεται μέσα από την αξιολόγηση της αλληλεξάρτησης των δομών που θεωρούνται «κρίσιμες». Η έννοια της «κρισιμότητας» υποδηλώνει την ικανότητα των διαφορετικών τμημάτων του συστήματος να διαδίδουν οποιαδήποτε διαταραχή: «σε ένα σύστημα που ονομάζεται «υποκρίσιμο» μια εξωτερική διαταραχή προκαλεί μόνο μικρές, τοπικές ζημιές, καθώς τα συστατικά της είναι ελάχιστα συνδεδεμένα μεταξύ τους ή και καθόλου. Αντίθετα, σε ένα «υπερκρίσιμο» σύστημα, ακόμη και μια μικρή διαταραχή μεταδίδεται γρήγορα σε μεγάλο μέρος του συστήματος προκαλώντας σημαντική ζημιά και σε ορισμένες περιπτώσεις καταστρέφοντας ορισμένα εξαρτήματα. Όσο υψηλότερη είναι η κρισιμότητα, τόσο πιο πιθανό είναι τα κλιμακωτά φαινόμενα να εξαπλωθούν από το ένα σύστημα στο άλλο ή από τη μια κρίσιμη υποδομή στην άλλη. Έτσι, σε περίπτωση μπλακ άουτ, μια κοινωνία με χαμηλή αλληλεξάρτηση μεταξύ των διαφορετικών τομέων της θα επηρεαστεί λιγότερο από μια κοινωνία υψηλής αλληλεξάρτησης όπως αυτή των λεγόμενων ανεπτυγμένων χωρών. Η ζημιά θα είναι πολύ πιο σημαντική στην περίπτωση μιας εξαιρετικά συνδεδεμένης κοινωνίας. Μεταξύ των αποκαλούμενων «υποδομών ζωτικής σημασίας», οι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο. Σύμφωνα με αυτή τη μελέτη, μια παρατεταμένη διακοπή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας μιας χώρας θα προκαλούσε κατάρρευση πληροφοριακών συστημάτων και τηλεπικοινωνιών, τραπεζών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, μεταφοράς αγαθών, αλλά και παροχής πόσιμου νερού, επεξεργασίας λυμάτων και νοσοκομειακών υπηρεσιών. Σε μόλις οκτώ ημέρες χωρίς ηλεκτρισμό θα υπήρχε ένα φαινόμενο καταρράκτη ικανό να προκαλέσει μια τελική κατάρρευση της κοινωνίας. Σίγουρα, η mega-μηχανή θα κατέρρεε, αλλά μαζί της πιθανότατα ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπινων ζώων, λόγω της έλλειψης αυτονομίας της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με το νερό, το φαγητό και την ιατρική περίθαλψη.

Σύμφωνα με τους ίδιους τους εμπειρογνώμονες που υπηρετούν την εξουσία, ένα τέτοιο σενάριο απέχει περισσότερο από την επιστημονική φαντασία απ' όσο μπορεί να φαίνεται. Η ηλεκτρική υποδομή είναι παλιά, εύθραυστη και οι «παράγοντες κινδύνου» πολλαπλασιάζονται. Οι φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, χιόνι, κύματα καύσωνα, καταιγίδες, θύελλες, ηλιακές καταιγίδες, πανδημίες, κ.λπ.), η υπερφόρτωση δικτύου, οι εκρήξεις, τα βιομηχανικά (ή πυρηνικά) ατυχήματα, τα τεχνικά προβλήματα και τα προβλήματα υπολογιστών, οι δολιοφθορές, οι τρομοκρατικές επιθέσεις, οι κυβερνοεπιθέσεις ή τα ανθρώπινα λάθη συνιστούν πολλά πιθανά γεγονότα πυροδότησης. Σχετικά με τη συσχέτιση μιας πιθανής πανδημίας και του κινδύνου μπλακ άουτ, ένα κείμενο του 2018 ανέφερε: «μια πανδημία μπορεί να μειώσει σημαντικά τον αριθμό των εργαζομένων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, σε περίπτωση που αρρωστήσουν ή απουσιάσουν για να φροντίσουν τις οικογένειές τους, ή επειδή φοβούνται μήπως μολυνθούν. Σε αυτές τις συνθήκες, το ηλεκτρικό δίκτυο θα μπορούσε να υποστεί οργανωτικά προβλήματα, ένας παράγοντας ευπάθειας που θα μπορούσε να προκαλέσει μπλακ άουτ».

Δύο χρόνια αργότερα, εν μέσω της κρίσης του Covid-19, αυτό το φανταστικό της κατάρρευσης είχε ισχυρή παρουσία στα μυαλά του κόσμου. Τα κράτη πολλαπλασίασαν τις εκκλήσεις τους για «ανθεκτικότητα», για να προσαρμοστούν σε όλο και πιο σκληρές και επισφαλείς συνθήκες, αλλά να συνεχίσουν, χωρίς καθυστέρηση, στην ίδια κατεύθυνση. Και σε μια απέλπιδα προσπάθεια να συνεχίσει την προοδευτική της πορεία, η κυριαρχία υιοθέτησε μέτρα που, παραδόξως, έκαναν την λειτουργία της ακόμη πιο εύθραυστη. Η τηλεργασία, το 5G, η ψηφιοποίηση που εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς της ζωής δεν κάνουν τίποτα άλλο από το να αυξάνουν τον βαθμό κρισιμότητας του συστήματος, αφού, όπως τόνισε η Ανασκόπηση του Ελβετικού Στρατού, «ο κίνδυνος μπλακ άουτ αυξάνεται αναλογικά με την αύξηση της υπερσυνδεσιμότητας.»

Η αυτοκτονική πορεία της τεχνοβιομηχανίας θα αφαιρέσει ένα μέρος της ανθρωπότητας, το κάνει ήδη. Σε ό,τι αφορά εμάς, θα πρέπει άραγε να δράσουμε για την κατάρρευση πριν ο τεχνολογικός έλεγχος γίνει πανταχού παρών, πριν κοπούν όλα τα δάση, πριν εξαφανιστεί οριστικά η άγρια πανίδα, πριν γίνει ο αέρας μη αναπνεύσιμος; Οι ανατρεπτικοί του 21ου αιώνα έρχονται σκληρά αντιμέτωποι με αυτό το δίλημμα. Λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο αλληλεξάρτησης μεταξύ του αρρωστημένου είδους μας και των θανατηφόρων δημιουργημάτων του, βρισκόμαστε στο σταυροδρόμι μεταξύ της «ασφάλειας» – μια καταστροφική μοίρα – και της ανασφάλεια ενός δρόμου προς την εξέγερση και την ελευθερία. Οι πράξεις ρήξης μπορεί να έχουν πιο σοβαρές συνέπειες σήμερα απ' ό,τι χτες. Τα τελευταία χρόνια ακούσαμε επανειλημμένα την προπαγάνδα του κράτους για επιθέσεις σε τηλεπικοινωνιακές υποδομές: «ανεύθυνες» πράξεις που θέτουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, ιδιαίτερα εκείνων των ηλικιωμένων που δεν μπορούν να καλέσουν επείγοντα περιστατικά αν χρειαστεί. Είναι ο εκβιασμός που χρησιμοποιεί και θα χρησιμοποιεί η εξουσία ολοένα και

περισσότερο για να απομονώσει και να καταστείλει τους επαναστάτες, με αποτέλεσμα να πέσει πάνω τους το βάρος της στέρησης, της γενικευμένης δυστυχίας, της απώλειας της αυτονομίας και της κοινωνικής και οικολογικής καταστροφής. Στην πραγματικότητα, αυτός ο ίδιος λόγος που χρησιμοποιείται σήμερα κατά των σαμποτέρ χρησιμοποιήθηκε προηγουμένως εναντίον των Κίτρινων Γιλέκων που έκλεισαν τους δρόμους, με σημαντικές συνέπειες στη συλλογική ζωή, και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί εξίσου στην περίπτωση μιας γενικής απεργίας που θα μπορούσε γρήγορα να δημιουργήσει ελλείψεις. Οποιαδήποτε ριζοσπαστική ενέργεια ενάντια στη λειτουργία αυτής της κοινωνίας, είτε η έκφραση μιας χούφτας ανταρτών είτε μιας μάζας εξεγερμένων, θα οδηγήσει σε χαοτικές καταστάσεις και μερικές φορές σε μεγάλες δυσκολίες για τον πληθυσμό. Αυτό ίσχυε ήδη πριν από έναν αιώνα, και ισχύει ακόμη περισσότερο σήμερα, σε μια εποχή που η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι ανίκανη να ζήσει χωρίς τα τεχνολογικά της πρόσθετα.

Από την άλλη πλευρά, παρόλο που δεν μπορούμε να αναλάβουμε την ευθύνη για την αφαίρεση και την απώλεια της αυτονομίας της ανθρωπότητας, και παρόλο που αυτό δεν πρέπει να σταματήσει την δράση μας, ως αναρχικοί και επαναστάτες, θα πρέπει να αναλάβουμε πλήρως τις επιλογές και τις πράξεις μας. Δεν έχουμε επιλέξει να ζούμε σε αυτόν τον κόσμο, ωστόσο παίρνουμε αποφάσεις που μπορούν να πάνε προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, επομένως εναπόκειται σε κάθε άτομο και κάθε ομάδα να μετρήσει και να αξιολογήσει το εύρος των δικών του ενεργειών. Προσωπικά, πιστεύω ότι, παρόλο που κάποιος μπορεί να αισθάνεται μια ορισμένη αηδία για τη γενικευμένη παθητικότητα ή, χειρότερα, την προσκόλληση των μαζών στις αξίες της κυριαρχίας, καμία επιθυμητή αλλαγή δεν μπορεί να γίνει από την ικανότητα κάποιου να μισεί κατηγορίες τόσο γενικές και εξωπραγματικές όπως «ο λαός» ή «η ανθρωπότητα».

Αυτός είναι ο λόγος που βρίσκω ορισμένες ομιλίες που προωθούν την «καταστροφή» επικίνδυνες, περιμένοντας την «κατάρρευση» με ένα είδος μυστικιστικής πίστης. Δεν πρέπει – όπως κάνουν ορισμένοι από τους υποστηρικτές της τάξης– να εξισώνουμε τις εξεγέρσεις με θανατηφόρα γεγονότα (ατυχήματα, ελλείψεις, κλιματικά γεγονότα κ.λπ.) που θα μπορούσαν να διαταράξουν την πορεία της κανονικότητας. Εάν και στις δύο περιπτώσεις γίνουμε μάρτυρες μεγάλων αλλαγών και δραματικών συνεπειών, το πρώτο θα ήταν ένα κοινωνικό φαινόμενο με κίνητρο την άρνηση και, ενδεχομένως, την επιθυμία για αλλαγή, που θα μπορούσε να περιέχει τους σπόρους ενός ριζικά διαφορετικού πράγματος, την αρχή μιας διαδικασίας μετασχηματισμού. ενώ το δεύτερο θα περιελάμβανε νέες, ίσως ακόμη πιο σκληρές, συνθήκες που – ακόμα κι αν μπορούσαν να προκαλέσουν την κατάρρευση του τεχνοβιομηχανικού συστήματος – δεν θα οδηγούσαν αυτόματα σε αλλαγή των κοινωνικών σχέσεων που διέπουν αυτό το σύστημα. Ειπωμένο με σχηματικό και πιθανώς απλουστευτικό τρόπο, μια «κατάρρευση» που θα προκαλούταν από μια σειρά ξεσηκωμών και εξεγέρσεων θα άνοιγε την πόρτα για νέες μορφές αλληλεγγύης καθώς και για πιο ελεύθερες και πιο αποκεντρωμένες

κοινωνικές οργανώσεις, ενώ μια «κατάρρευση» που θα προκαλούταν από «εξωτερικούς» παράγοντες θα είχε αντιθέτως ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πανικού, την ανάγκη για ασφάλεια και τον ανταγωνισμό για επιβίωση. Φυσικά, και στις δύο περιπτώσεις, πιθανότατα θα είχαμε και το ένα και το άλλο, εγωισμό και αλληλεγγύη, την άνοδο ελεύθερων αλλά και αυταρχικών μορφών οργάνωσης. Αλλά το να σκεφτεί κανείς ότι τελικά το μόνο που έχει σημασία είναι ότι ο κόσμος όπως είναι σήμερα καταρρέει, όποια και αν είναι η αιτία, θα ήταν τελικά να θεωρήσουμε περιττή οποιαδήποτε προσπάθεια για μια επαναστατική ανατροπή. Το μόνο που θα έπρεπε να κάνουμε τότε θα ήταν να δράσουμε για να επιταχύνουμε και να πυροδοτήσουμε αυτή τη διαδικασία κατάρρευσης, η οποία με σχεδόν μηχανικό τρόπο θα οδηγούσε επίσης σε έναν μετασχηματισμό των κοινωνικών σχέσεων. Τελικά, αυτό το όραμα δεν αφήνει περιθώρια για ιδέες, άτομα και υποκειμενικότητα.

Μειοψηφιακή δράση

Δεν πιστεύω ότι είναι επιθυμητή μια αποκαλυπτική κατάρρευση όπως αυτή που παρουσιάζεται στον κινηματογράφο ή τη λογοτεχνία. Η δράση μου δεν έχει σκοπό να προκαλέσει εκατομμύρια θανάτους, ο αγώνας μου – ο αγώνας μας – δεν επιθυμεί την ανθρώπινη εξαφάνιση αλλά το τέλος ενός συστήματος που προκαλεί την εξαφάνιση χιλιάδων ειδών και που, αν δεν σταματήσει εγκαίρως, μπορεί να μας εξαφανίσει όλους από προσώπου γης. Δεν βλέπω εναλλακτική: συνεχίστε με πλήρη ταχύτητα προς μια αναπόφευκτη σειρά καταστροφών (που ήδη συμβαίνουν) ή αναλάβετε την ευθύνη, πατήστε το φρένο έκτακτης ανάγκης και κατεβείτε από το τρένο. Ορισμένα γεγονότα υποδηλώνουν ότι η απόρριψη του τεχνολογικού αποικισμού της ζωής μας έχει ήδη αρχίσει να εκδηλώνεται και να εξαπλώνεται. Μεταξύ Μαρτίου 2020 και Μαρτίου 2021, εν μέσω της τεχνοαστυνομικής αναδιάρθρωσης της κοινωνίας με το πρόσχημα της έκτακτης ανάγκης για την υγεία, μόνο στη Γαλλία, τα μέσα ενημέρωσης ανέφεραν 174 δολιοφθορές – μία κάθε δύο ημέρες – κατά των τηλεπικοινωνιακών υποδομών. Ήταν δυστυχώς μέσω της καταστολής που ανακαλύψαμε ότι πίσω από αυτές τις επιθέσεις κρύβονταν άνθρωποι με ιδέες, προοπτικές και μεμονωμένες τροχιές που ήταν πολύ διαφορετικές μεταξύ τους. Αλλά σε όλα αυτά τα γεγονότα, εκφράστηκε μια κοινή ανησυχία και ένας ορισμένος κορεσμός προς τον υψηλά τεχνολογικό και υπερσυνδεδεμένο κόσμο.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει ξεκινήσει ένας διάλογος μεταξύ εκείνων που εκκινώντας από μια αντιεξουσιαστική βάση, συμμαρίζονται την προοπτική της άμεσης δράσης ενάντια στις φλέβες της κυριαρχίας. Θεωρώ ότι είναι ενδιαφέρον να πιάσω το νήμα αυτής της συζήτησης, το οποίο δεν περιλαμβάνει μόνο ζητήματα «στρατηγικής», αλλά και το νόημα και τους στόχους της ανατρεπτικής δράσης.

Σε ένα κείμενο ονόματι «Μερικές σκέψεις σχετικά με τις επιθετικές ενέργειες στις κεραίες αναμετάδοσης», που δημοσιεύθηκε αρχικά στο Indymedia Nantes, και στην συνέχεια αναδημοσιεύθηκε στο αναρχικό περιοδικό *Avis de Tempêtes*, αναφέρθηκε ότι θα έπρεπε να

«κοιτάζουμε λίγο παραπέρα» από αυτές τις «σχισμές στον ιστό του δικτύου, που επισκευάζονται μέσα σε λίγες ώρες, ή μέσα σε λίγες μέρες στην καλύτερη περίπτωση.» Οι συντάκτες του κειμένου, αν και τονίζουν την σημαντικότητα των κεραίων αναμετάδοσης ως διάχυτους και προσβάσιμους στόχους, προτείνουν να τολμήσουμε να προχωρήσουμε παραπέρα, να συντονιστούμε, «να επικεντρωθούμε σε κρίσιμα σημεία αυτού του συστήματος αν θέλουμε να καταφέρουμε πραγματικά επιζήμια χτυπήματα». Λαμβάνουν ως παράδειγμα αυτής της προοπτικής δύο επιθέσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του μεγάλου εγκλεισμού του Μαρτίου-Μαΐου 2020: την κοπή πολλών καλωδίων οπτικών ινών που συνέβη στο Παρίσι στις 5 Μαΐου 2020, η οποία προκάλεσε σημαντικό μπλακ άουτ στις τηλεπικοινωνίες (διακοπή της σύνδεση μεταξύ ευρωπαϊκών κέντρων δεδομένων και με περισσότερους από 100.000 συνδρομητές να είναι χωρίς τηλέφωνο ή ίντερνετ στο Παρίσι, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων εταιρειών και αστυνομικών τμημάτων), όπως επίσης και τις συντονισμένες επιθέσεις σε τρεις κεραίες αναμετάδοσης γύρω από το Γκρενόμπλ στις 17 Μαΐου (εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι έμειναν χωρίς ίντερνετ, τηλεόραση ή ραδιόφωνο για αρκετές ημέρες). Οι συντάκτες του κειμένου αναφέρουν επίσης τη σημασία της ηλεκτρικής υποδομής για τη λειτουργία του τεχνοβιομηχανικού συστήματος και τις δυνατότητες που θα μπορούσε να προσφέρει μια ηλεκτρική διακοπή ρεύματος στους ανατρεπτικούς. Σε αυτή την προοπτική, η ανάγκη να «κάνουμε ένα βήμα μπροστά, από αυτό που θεωρείται σύγκρουση χαμηλής έντασης σε αυτό που θεωρείται πιο ανοιχτή σύγκρουση» υπαγορεύεται από τον επείγοντα χαρακτήρα της εξέλιξης της καταστροφικής μπουλντόζας της κοινωνίας, η οποία συνθλίβει την φύση και επιβάλλει τον ολοκληρωτικό της έλεγχο. Όμως, το κείμενο δείχνει επίσης μια κάποια απαισιοδοξία σχετικά με τις δυνατότητες μιας πιο γενικευμένης αναταραχής: «Δεν υπάρχει πια χρόνος να ελπίζουμε να γίνει ανεξέλεγκτο άλλο ένα κοινωνικό κίνημα αν σπάσουμε αρκετά παράθυρα, ούτε να ελπίζουμε ότι με μικρά παραδείγματα διάχυτου σαμποτάζ, μια μάζα όλο και πιο δουλοπρεπών ανθρώπων θα γίνει οργισμένος όχλος.»

Τουλάχιστον δύο κείμενα ακολούθησαν αυτές τις «σκέψεις». Το πρώτο, «Επίθεση στο Υπάρχον», στάλθηκε στο Avis de Tempêtes και δημοσιεύθηκε στην έκδοση του περιοδικού του στις 15 Αυγούστου 2020. Το δεύτερο, «Ηθική και στρατηγική», το οποίο αποτελεί μέρος της μπροσούρας «Des singes, pas des savants. Récits et réflexions en temps de confinement», «που γράφτηκε από πολλά χέρια το καλοκαίρι του 2020».

Το πρώτο, αν και δεν αποτελεί άμεση απάντηση στο κείμενο που δημοσιεύτηκε στο Indymedia, αναλύει τον πολλαπλασιασμό των επιθέσεων κατά των δομών της κυριαρχίας υπό νέο πρίσμα. Ενώ κινείται από την ίδια επείγουσα ανάγκη, ατομικά, να δράσουμε ενάντια σε αυτόν τον «κόσμο της υποταγής, της παραίτησης και της οργανωμένης παθητικότητας» χωρίς να περιμένουμε, οι συγγραφείς του κειμένου θεωρούν ότι «ο απλός πολλαπλασιασμός των ομάδων επίθεσης» δυστυχώς δεν αρκεί για την κατεδάφιση των κατασκευών της κυριαρχίας

και των κοινωνικών σχέσεων που είναι οι πυλώνες της. Η δράση σε μικρούς αριθμούς «δεν σημαίνει απαραίτητα να ενεργούμε με απομονωμένο τρόπο, και αν η δύναμή μας δεν βασίζεται στην ποσότητα αλλά στον διάχυτο και ανεξέλεγκτο χαρακτήρα των επιθέσεων μας, το ερώτημα γίνεται [...] πώς, ενώ ξεκινά κανείς από τον εαυτό του, να συνεισφέρει, να εξαπλώσει, να επισπεύσει ή να επιδεινώσει τον συνεχιζόμενο κοινωνικό πόλεμο». Αναλύοντας τις πολυάριθμες επιθέσεις κατά των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, οι συγγραφείς επικρίνουν ένα όραμα για τις επιθετικές δράσεις που επικεντρώνονται στην ιδέα της αποτελεσματικότητας και εξηγούν πώς η τελευταία θα μπορούσε να αναλυθεί με όρους όχι εξ ολοκλήρου ποσοτικών κριτηρίων (π.χ. να επηρεάσει το μεγαλύτερο ποσό των ανθρώπων, να δημιουργήσει μια αναστάτωση που θα διαρκούσε όσο το δυνατόν περισσότερο), λαμβάνοντας υπόψη, για παράδειγμα, τα χαρακτηριστικά του τόπου και της στιγμής κατά την οποία έλαβε χώρα μια επίθεση, ή έργα και συγκεκριμένες εταιρείες που επηρεάστηκαν από την επίθεση. Τέλος, σύμφωνα με αυτό το κείμενο, το ποσοτικό μέτρο δεν πρέπει να λάβει την ποιοτική διάσταση της δράσης: «δεν θα μπορούσαμε απλώς να πούμε ότι το σαμποτάζ είναι επιτυχές (ή «αποτελεσματικό») όταν έχουμε επιτύχει αυτό που θέλαμε να κάνουμε παρέχοντας στον εαυτό μας τα μέσα; Ότι είναι πάνω απ' όλα θέμα μοναδικότητας, ότι είναι μια στιγμή που μπορούμε να νιώσουμε τη δράση, αυτή τη φευγαλέα διάσταση ποιότητας στην οποία επιτέλους μπορείς να πάρεις στα χέρια τη ζωή σου και τα αστέρια;»

Η κριτική που περιέχεται στο κείμενο «Ηθική και στρατηγική» σε ορισμένες πτυχές είναι παρόμοια με αυτή της «Επίθεσης στο Υπάρχον». Το κείμενο συγκρίνει το υποκείμενο όραμα του κειμένου «Μερικοί προβληματισμοί...» με την οικολογία του Deep Green Resistance. Επικρίνει το «συστημικό, κυβερνητικό και καταστροφικό» όραμα της οικολογίας, «αιχμάλωτο των αμυντικών στάσεων και της ιεροποίησης της ζωής». Ο/η συντάκτης/ρια του «Ηθική και στρατηγική» αναφέρει: «δεν μάχομαι για την προστασία ενός οικοσυστήματος, ούτε για την κοινωνική ισότητα. Μάχομαι για να βιώσω το γεγονός ότι αυτός ο γαμημένος κόσμος δεν είναι αμετάβλητος, ότι η μεγαμηχανή δεν είναι άφθαρτη, ότι ο Λεβιάθαν δεν είναι παντοδύναμος θεός». Ξεκινώντας από αυτή την υπόθεση, κάθε θεώρηση που βασίζεται σε κριτήρια αντικειμενικής αποτελεσματικότητας και κάθε στρατηγική σχεδιασμού απορρίπτεται: «Η μόνη στρατηγική που έχει νόημα για εμένα είναι αυτή που αποτελείται από την ανάλυση κάθε κατάστασης, κάθε αναστάτωσης, στα χέρια των ίδιων των ατόμων που δρουν.» Οι τηλεπικοινωνίες και η ενέργεια θεωρούνται από τον/ην συγγραφέα ως «στρατηγικοί στόχοι» επειδή «μας επιτρέπουν να πειραματιστούμε με κάποιες από τις προοπτικές για το μπλακ άουτ, και πέρα από αυτό, για την διαταραχή του μύθου μιας κοινωνίας αποτελούμενης από άτρωτα δίκτυα [...]. Δεν υπάρχει όμως εκ των προτέρων «κάτι που πρέπει να γίνει» [...]. Η επίθεση είναι μια έρευνα, ένα μέσο που μας επιτρέπει να γνωρίσουμε αυτόν τον κόσμο, καθώς και την κριτική του στην πράξη.»

Συμμερίζομαι μέρος της κριτικής που διατυπώθηκε σε αυτά τα δύο τελευταία κείμενα. Το να πιστεύει κανείς ότι μία ή περισσότερες ομάδες δράσης μπορούν να σταματήσουν τη μηχανή της εκμετάλλευσης, του ελέγχου και της αποξένωσης αυξάνοντας τη δύναμη ή την αποτελεσματικότητα των δικών τους δράσεων, στην καλύτερη περίπτωση είναι προϊόν του παλιού μύθου της «μεγάλης ημέρας της επανάστασης» (όπως σημειώνει το κείμενο «Ηθική και στρατηγική») και στη χειρότερη μια αυταπάτη παντοδυναμίας που μπορεί εύκολα να μας κάνει να ολισθήσουμε προς τον κόσμο της εξουσίας και τη στρατιωτική του λογική. Γι' αυτό απορρίπτω κάθε λογική που αντιτίθεται σε μια χούφτα φωτισμένους επαναστάτες από τη μια και την κακή εξουσία από την άλλη, λες και ανάμεσα στα δύο στρατόπεδα υπάρχει μόνο μια έρημος παθητικότητας και παραίτησης. Στις διάφορες μορφές της, η κυριαρχία αναδύεται πρώτα από ένα σύνθετο σύνολο κοινωνικών σχέσεων, και αυτές οι σχέσεις είναι γεμάτες συγκρούσεις. Όπως έγραψε ένας σύντροφος πριν από μερικά χρόνια: «Το να παραμείνεις αιχμάλωτος της ιδεολογίας της νίκης σημαίνει να μην έχεις καταλάβει ότι καμία ενεργή μειοψηφία, όποια κι αν είναι αυτή, δεν θα μπορέσει να κερδίσει με κανέναν τρόπο, γιατί η νίκη της σημαίνει την ήττα κάθε δυνατότητας γενίκευσης της ελευθερίας. Αν θέλουμε να μιλήσουμε για νίκη, πρέπει πρώτα να ξεκινήσουμε από τις επαναστατημένες μάζες, που συμμετέχουν ελεύθερα σε νέες κοινωνικές δημιουργίες, ικανές να δώσουν ζωή σε ποικίλους και απίστευτους ζωτικούς σχηματισμούς που καμία φαντασία, όσο αχαλίνωτη κι αν είναι, δεν μπορεί να φανταστεί από το κατασταλτικό πλαίσιο που σήμερα μας καταπιέζει και μας περιβάλλει [...]. Ο αγώνας έχει πολλές αποχρώσεις και μόνο έναν στόχο: να ενεργήσει με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει όσο το δυνατόν πιο γενικευμένος.»

Κατά την άποψή μου, αυτό δεν έχει να κάνει με το να περιμένουμε να κινητοποιηθούν οι μάζες πριν προχωρήσουμε στην επίθεση, ούτε με την ενοχλητική ιδέα που ακούγεται συχνά, σύμφωνα με την οποία «δεν πρέπει να κάνουμε αυτό που οι μάζες δεν είναι ικανές να κατανοήσουν», κάτι που, αν ληφθεί σοβαρά υπόψη, θα σημαίνει μείωση του επιπέδου της σύγκρουσής μας μέχρι να πέσουμε στη λάσπη των διεκδικήσεων και του ρεφορμισμού. Από την άλλη πλευρά, οι «επαναστατημένες μάζες», για να επιστρέψουμε στους όρους που χρησιμοποιήθηκαν πριν, δεν υπάρχουν παρά μόνο από μια ιδεολογική και αφηρημένη οπτική. Προτιμώ να βλέπω τις μάζες ως ένα πλήθος ατόμων που συγκεντρώνονται σε ένα ταξίδι αγώνα και, στην καλύτερη των περιπτώσεων, αυτοαπελευθέρωσης, έτσι ώστε κατά κάποιο τρόπο να επαναστατούν ενάντια στο «να είναι μέρος μιας μάζας».

Αλλά, πάλι, πιστεύω ότι δεν υπάρχει τίποτα μηχανιστικό στις εξεγέρσεις και τις επαναστάσεις. Αν και ορισμένες συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού, εκμετάλλευσης και καταπίεσης μπορούν να εξαγριώσουν την ψυχή σε σημείο που ένα μέρος των ατόμων να σταματήσει να δέχεται τις αλυσίδες του και να υπομένει βάσανα και ταπείνωση, πιστεύω ότι η σύγκρουση μπορεί να οξυνθεί κυρίως χάρη στις μειοψηφικές πρωτοβουλίες και την διάδοση των επαναστατικών ιδεών, μέχρι να φτάσει στο σημείο της πραγματικής ρήξης. Η απόρριψη μιας συγκεκριμένης

συνθήκης καταπίεσης, όπως η επιβολή της πατριαρχικής τάξης, της αστυνομίας, της μισθωτής εκμετάλλευσης ή κάποιας επιβλαβούς βιομηχανικής δραστηριότητας, αποτελεί σημείο εκκίνησης, αλλά αυτές οι αρνήσεις δεν μπορούν να είναι αρκετές για να προχωρήσουν την εξέγερση πέρα από ορισμένα όρια, έξω από τα οποία η αφομοίωση δεν είναι πλέον εφικτή. Είμαι πεπεισμένος ότι είναι η εξάπλωση των οριζόντων ελευθερίας, των ριζικά διαφορετικών κόσμων, που σφυρηλατούνται πρώτα μέσα στον εαυτό μας, που μπορεί να ανοίξει αυτή τη δυνατότητα. Αυτές οι φαντασιώσεις ελευθερίας πρέπει να καλλιεργηθούν και να γαλουχηθούν από «εμάς» – από αυτήν την περίφημη «ενεργή μειοψηφία» – και αυτό δεν απαιτεί μόνο θεωρίες και κείμενα, αλλά και πάνω απ' όλα πράξεις που στρέφονται ενάντια στα αίτια της αποξένωσης και της εκμετάλλευσής μας. Ουσιαστικά, είναι αυτό που οι αναρχικοί, πριν πάνω από έναν αιώνα, αποκαλούσαν «προπαγάνδα της πράξης».

Η δράση της μειοψηφίας είναι, πάνω απ' όλα, μια ατομική εμπειρία μιας ριζικά διαφορετικής ποιοτικής διάστασης, αντίθετη με την αναπαραγωγή της καθημερινής ζωής, της αποχαυνωτικής εργασίας, της υπακοής και της παθητικότητας. Αλλά το νόημα της δράσης δεν περιορίζεται στην ατομική διάσταση. Αν και μια δράση ή μια σειρά επιθετικών δράσεων που πραγματοποιούνται από μια μικρή μειοψηφία του πληθυσμού δεν αρκούν για να μεταμορφώσουν ριζικά τα πράγματα, κάθε χτύπημα που δίδεται στην κυρίαρχη τάξη αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου πλαισίου, στο οποίο μπορεί να είναι φορέας άλλων νοημάτων και προοπτικών, δείχνοντας την ευθραυστότητα της κυριαρχίας και διευρύνοντας το πεδίο του εφικτού. Υπό αυτή την έννοια, ενώ είναι αλήθεια ότι κάθε πράξη εξέγερσης και κάθε άμεση δράση είναι σημαντική και έχει νόημα από μόνη της, ορισμένες επιθέσεις – που στοχεύουν συγκεκριμένα σε σημαντικούς κόμβους – έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στη ροή αγαθών και δεδομένων και επιτρέπουν την κριτική δράση αυτής της θανατηφόρας κανονικότητας να αγγίξει μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων. Το γεγονός ότι ορισμένοι στόχοι απαιτούν περισσότερη έρευνα, περισσότερη προσπάθεια και περισσότερη φαντασία από άλλους δεν σημαίνει ότι τέτοιες δράσεις δεν είναι «αναπαράξιμες». Η καθιέρωση μιας ιεραρχίας των δράσεων είναι ένα σφάλμα που πρέπει να αποφευχθεί, αλλά η πρόταση συντονισμού των διαφορετικών ομάδων δράσης για την πρόκληση πιο σημαντικών διαταραχών ή για την στόχευση νευραλγικών κόμβων του συστήματος, δεν συνεπάγεται απαραίτητα με την θυσία μιας αντιεξουσιαστικής ηθικής στο όνομα της αποτελεσματικότητας. Το ερώτημα είναι μάλλον: τι περιμένουμε από μια δράση; Κατά τη γνώμη μου, θα ήταν απατηλό ή επικίνδυνο να θεωρήσουμε τη δράση της μειοψηφίας ως ένα μαγικό κλειδί ικανό να τερματίσει την κυριαρχία. Οι μικρές ομάδες μπορούν να επιβραδύνουν την πρόοδο του οδοστρωτήρα, αλλά δεν νομίζω ότι μπορούν να τον σταματήσουν οριστικά. Δεν πρέπει να αναγάγουμε την κυριαρχία στον τεχνικό του μηχανισμό, όπως δεν θα πρέπει να αναγάγουμε τον αντίκτυπο των επιθετικών δράσεων στις ζημιές που προκαλούν, υποτιμώντας την σημασία που έχουν σε ένα πλαίσιο που δεν είναι πλήρως ειρηνευμένο.

Εδώ και τώρα, αλλά κοιτάζοντας προς το μέλλον

Τα επόμενα χρόνια, είναι πολύ πιθανό οι αγώνες ενάντια στην επιβλαβή βιομηχανική δραστηριότητα να συνεχίσουν να επιδεινώνονται με την συσσώρευση κοινωνικών εντάσεων, οικολογικών καταστροφών, ελλείψεων ενέργειας, απαλλοτριώσεων και αυξανόμενης καταστροφής του εδάφους. Θα μπορούσε έτσι να ληφθεί υπόψη μια αναρχική κριτική της τεχνοβιομηχανίας. Η φρίκη που προκαλεί η εκμετάλλευση των έμβιων όντων γίνεται όλο και πιο εμφανής στα μάτια μεγάλου αριθμού ανθρώπων. Αν πιστεύουμε ότι γύρω μας δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο από «μια μάζα που είναι συνένοχη με το σύστημα», επιλέγουμε να αγνοήσουμε τις διάφορες και ποικίλες αρνήσεις που αρχίζουν να εμφανίζονται εδώ κι εκεί. Και έτσι θα αρχίζαμε να ελπίζουμε για μια καθαρτική καταστροφή και θα εξυμνούσαμε ναρκισσιστικά τις δράσεις μας. Αντίθετα, αν εξετάσουμε τον κόσμο-φυλακή που μας περιβάλλει με πιο διαυγή τρόπο, θα μπορούσαμε να διακρίνουμε ρωγμές στους τοίχους που μας περικλείουν. Ρωγμές που μπορούμε να μετατρέψουμε σε κενά, σε έναν αγώνα που δεν επιδιώκει πλέον να οικειοποιηθεί εκ νέου αυτό που υπάρχει αλλά να τον καταστρέψει και να θέσει τις βάσεις για μια νέα ζωή.

Επομένως, δεν είναι θέμα να περιμένουμε τις μάζες, να τις πείσουμε για την καλοσύνη των ιδεών μας, να δρούμε σιγά σιγά και χωρίς να δημιουργήσουμε φόβο στους έντιμους εργάτες. Ούτε πρόκειται για την κήρυξη ιδιωτικού πολέμου στην εξουσία, την περιφρόνηση του «λαού» και την ειδωλοποίηση της δράσης. Είμαστε αναρχικοί και ενεργούμε ως τέτοιοι, με βάση την ηθική μας θέση, τις αναλύσεις μας και τις προοπτικές μας. Τελικά, τα λόγια μας, οι πράξεις μας, ίσως και η ζωή μας, αποτελούν μια πρόταση, κάτι πολύ διαφορετικό από ένα αυταρχικό σχέδιο για την επανάσταση και την κοινωνία, όπως αυτό που συνέλαβαν οι μαρξιστές με τα προγράμματά τους. Το να διατυπώνουμε μια πρόταση με δράση δεν σημαίνει ότι καθιστούμε τους εαυτούς μας ως οδηγούς του αγώνα, και ούτε τον επιβάλλουμε, αλλά φέρνουμε στο φως έναν διάλογο και μια σειρά από πρακτικές που έχουν δυνατότητα ρήξης και μετασχηματισμού. Στη χειρότερη περίπτωση, η εν λόγω πρόταση θα αγνοηθεί, θα γελοιοποιηθεί, θα παρεξηγηθεί, αλλά θα έχουμε ζήσει στην ομορφιά των ιδεών μας, θα έχουμε λάμψει με το δικό μας φως, δεν θα έχουμε ζήσει στη σκιά μιας εκκλησιάς¹³. Στην καλύτερη περίπτωση... ποιος μπορεί να πει τι θα γίνει στο μέλλον; Κοιτάζοντας πίσω, δέκα ή δεκαπέντε χρόνια πριν δεν θα μπορούσα να προβλέψω πολλές από τις εκρήξεις οργής που έχουν συμβεί, και δεν νομίζω ότι θα τελειώσουν εδώ, το αντίθετο.

Αυτό το κείμενο είναι, λοιπόν, μια πρόσκληση να μην αρνηθούμε να κοιτάζουμε το μέλλον, να μην φοβηθούμε να προχωρήσουμε πέρα από την άμεση δράση, να προβληματιστούμε με όρους επαναστατικών προτάσεων. Το να σταματήσεις να πιστεύεις στον μύθο της Μεγάλης Ημέρας

¹³ ΣτΜ: Φράση που μάλλον είναι εμπνευσμένη από ένα σύνθημα της εξέγερσης του Μάη του '68: «Πως μπορούμε να σκεφτόμαστε ελεύθερα στην σκιά της εκκλησιάς;» (*"Comment penser librement à l'ombre d'une chapelle?"*)

της Επανάστασης, το να σταματήσεις να πιστεύεις στον μύθο της Προόδου... μάλλον σημαίνει να απελευθερωθείς από έναν βαρύ δεσμό. Δεν σημαίνει όμως να εγκαταλείψουμε ένα σχέδιο ριζικού μετασχηματισμού του κόσμου. Αυτήν την αλλαγή μπορεί να την φανταστεί κανείς μόνο μακροπρόθεσμα, και την φαντάζομαι ως μια αργή διαδικασία αποσύνθεσης. Τι θα συνέβαινε εάν η ολοένα και πιο διαδεδομένη δολιοφθορά των υποδομών που είναι ζωτικής σημασίας για την κυριαρχία άρχιζε να διαταράσσει σοβαρά τη διασύνδεση από την οποία εξαρτώνται η οικονομία και το κράτος; Τι θα γινόταν αν η αντίσταση ενάντια στις επιβλαβείς δραστηριότητες (εξορυκτικά έργα, υποδομές ενέργειας ή μεταφορών κ.λπ.) γίνονταν εστίες αυτονομίας και εξέγερσης; Τι θα γινόταν αν τα κράτη άρχιζαν να χάνουν τον έλεγχο ορισμένων τμημάτων της επικράτειας; Τι θα γινόταν αν ένα μέρος της ανθρωπότητας άρχιζε να καταστρέφει μητροπόλεις και να μεταμορφώνει χώρους, απομακρύνοντάς τους από την επιρροή της οικονομίας και της εξουσίας, δημιουργώντας πρωτοφανείς μορφές δραστηριότητας, σχέσεων και ανταλλαγών; Όλα αυτά φαίνονται εντελώς μη ρεαλιστικά σήμερα, αλλά κατά τη γνώμη μου είναι προς αυτή την κατεύθυνση που πρέπει να κατευθυνθούν οι προσπάθειές μας. Δεν πρόκειται για την ανάπτυξη προγραμμάτων, τη χάραξη μονοπατιών που πρέπει να ακολουθήσουμε, αλλά για το να τολμήσουμε να επιβεβαιώσουμε τις επιθυμίες μας και, ακόμα κι αν είμαστε μια μικρή μειοψηφία, να θελήσουμε να κινηθούμε προς αυτή την κατεύθυνση. Να είναι άραγε οι ουτοπικές φιλοδοξίες αυτές που χρειαζόμαστε για να πολεμήσουμε ενάντια σε μια ζοφερή πραγματικότητα που φαίνεται να έχει τερματίσει κάθε ελπίδα για πιθανή αλλαγή; Μια ματιά σε αυτό που θέλουμε φαίνεται να είναι σημαντικό σήμερα, ώστε να αναπτύξουμε αναλύσεις ικανές να καθοδηγήσουν το έργο της αγκιτάτσιας και της δράσης μας. Χωρίς να νανουρίζουμε τον εαυτό μας στην ψευδαίσθηση ενός ευτυχισμένου μέλλοντος, χωρίς να εξαπατούμε τον εαυτό μας ή τους άλλους, αλλά ακολουθώντας την επιθυμία μας για ρήξη και μεταμόρφωση.

Bismuto

«Είμαστε σε πόλεμο» είχε πει ορθά κοφτά ο Μακρόν στις αρχές του 2020, κηρύσσοντας κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω του κορωνοϊού και ξαμολώντας τα ένστολα τσιράκια του για να βεβαιώσουν ότι δεν θα βγει κανείς απ' το σπίτι του. Τα μαζικά κινήματα που καθόρισαν το πολιτικό τοπίο της Γαλλίας τα προηγούμενα χρόνια ξαφνικά εξαφανίστηκαν, παγιδευμένα μέσα στις απαγορεύσεις, τον αυτοέλεγχο και τον φόβο του ιού. Σύντομα όμως άρχισε να αναδύεται ένα νέο κύμα ριζοσπαστικής αντίστασης. Πρακτικές που μέχρι πρότινος χρησιμοποιούσε μόνο μια χούφτα αναρχικών, άρχισαν να πολλαπλασιάζονται: η άτυπη οργάνωση σε μικρές ομάδες δράσης και το σαμποτάζ διαδόθηκαν με τέτοιο ρυθμό που οι επιθέσεις κατέληξαν να γίνονται σχεδόν καθημερινά, τόσο στην Γαλλία όσο και σε άλλα μέρη της Ευρώπης. Οι τακτικές αυτές ήταν από την φύση τους απρόσβλητες από τις απαγορεύσεις της κυκλοφορίας και των συγκεντρώσεων.

Οι κύριοι στόχοι αυτών των επιθέσεων, οι κεραιές 5G και οι οπτικές ίνες, ήταν μία άμεση απάντηση στην διαδικασία τεχνολογικής αναδιάρθρωσης που εξαπέλυσαν τα Κράτη με αφορμή την κατάσταση έκτακτης ανάγκης: η ανάπτυξη του δικτύου 5G, η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, η υγειονομική επιτήρηση και η σκιαγράφηση πληθυσμών, ο περιορισμός και ο έλεγχος των μετακινήσεων μέσω κωδικών QR, πάσων και εφαρμογών για smartphone.

Ταυτόχρονα ξεκίνησε μία έντονη συζήτηση μεταξύ αναρχικών και ριζοσπαστών περιβαλλοντικών αγωνιστών σχετικά με το ποια είναι η σημασία και η αποτελεσματικότητα αυτών των δράσεων. Πως μπορούμε να υπονομεύσουμε τον τεχνολογικό έλεγχο; Σε τι σενάρια μπορούν να μας οδηγήσουν αυτά τα σαμποτάζ; Πώς πρέπει να ισορροπηθούν τα στρατηγικά με τα ηθικά ζητήματα; Και πολλά άλλα τέτοια ερωτήματα. Αυτή η μπροσούρα είναι μία συλλογή κάποιων εξ αυτών των κειμένων που συνέβαλλαν σε αυτή την συζήτηση στην Γαλλία.

Τρία χρόνια μετά, ο εγκλεισμός μας φαίνεται σαν μια κακή ανάμνηση. Αλλά η επιτυχία αυτού του κοινωνικού πειράματος σε παγκόσμιο επίπεδο σημαίνει πως τα Κράτη θα μπορούσαν να ακολουθήσουν ξανά τον ίδιο δρόμο όποτε το κρίνουν αναγκαίο. Άλλωστε μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια είδαμε να γίνονται νέα άλματα στην αναδιάρθρωση της κοινωνίας με αφορμή νέες κρίσεις, όπως ο πόλεμος στην Ουκρανία, η εντατικοποίηση της κλιματικής αλλαγής και η ενεργειακή κρίση. Σήμερα μπορεί να έχει εξελιχθεί η κατάσταση, αλλά τα ζητήματα που συζητούνται στην παρούσα μπροσούρα παραμένουν ανοιχτά.